

[illegible]

Sõlmi tähtajaline parkimisleping
augustikuu jooksul ja pargi 1 kuu tasuta.
Vaata lähemalt www.parkimine.ee

JUHTKIRI

Eestlasi loetakse jälle üle, Soomes

Septembri alguseks peavad kõik Soomes töötavad välismaalased end põhjanaabrite juures registreerima, saades seeläbi sealse isikukoodi ja maksunumbri. Ehitussektoris nõutakse ka maksunumbri alatist kaasas kandmist ja selle puudumisel ähvardab töövõtjat ligi 50 000-eurone trahv.

Lihtsalt öeldes tähendab see Eesti ehitajale suuremat bürokraatiat, ehitajate palkajatele suuremat vastutust ja Soome riigile senisest kopsakama tulu laekumist. Seda kõike peamiselt seetõttu, et tänu maksunumbritele on võimalik täpselt tuvastada, kui kaua on inimene riigis töötanud. Aeg on oluline, sest kui inimene on Soomes töötanud üle 183 päeva, peab ta hakkama maksma tulumaksu – ka tagasiulatuvalt. Just seda perioodi oli seni maksuametil keeruline kontrollida.

Eesti Päevalehega rääkinud ehitusfirmade sõnul puudutab seadusemuudatus suuresti eramaju ehitavaid töötajaid, sest suurteil objektidel ei õnnestunud ka siiani tööd ilma numbrita teha. Teisalt on aga tulevase kontrolli tulek eramajja väiksem, mistõttu osa varimajanduse täielikku kadu soomlastel loota ei tasu. Ka vajab märkimist, et Soomele peavad tulumaksu maksma vaid üle kuue kuu töötavad ehitajad. Seetõttu võib oletada, et isegi kui Soomele hakkab makse maksma senisest rohkem Eesti kodanikke, on põhjanaabrite juures saadav töötasu

Eestlasi Soomes:

Ametlikult töötab Soomes ligi 45 000 eestlast, ent mitteametlikult lausa 100 000.

Eesti omaga võrreldes ikkagi nii palju suurem, et vaevalt sinna suunduvate eestlaste voog lähiajal pidurdub. Seda enam, et nagu tänasest loost selgub, on Soomes oodata uut majandusbuumi. Eestlaste „nummerdamist” veidi teisest küljest ja ehitajatest kaugemale vaadates on see oluline muudatus, kuna mõne aja möödudes võime saada statistikat, kui palju Eesti kodanikke Soomes tegelikult töötab. Seniste ametlike andmete kohaselt teenib seal raha ligi 45 000 eestlast, ent mitteametlikult lausa 100 000. Kuna uus seadus kohustab registreerima ka ajutisi töötajaid ja registrit uuendatakse kuus korra, on lootust, et saame senisest täpsema ülevaate ka selle kohta, kui palju eestlasi Soome päriks jääb ja kui paljud käivad seal paariks aastaks maja või korteri jaoks raha teenimas.

Veel annab ametliku registreerimise kohustus eestlastele senisest rohkem sotsiaalseid garantiisid. Kuigi maksunumber ja tulumaksu maksmine ei tähenda automaatselt palju räägitud kõrget pensioni (selleks on vaja ikkagi teatavalt tööstaaži), tagab see siiski töötuskaitses ning õnnetusjuhtumi- ja kutsehaiguskindlustuse. Ehitussektoris ei saa selle vajalikkuses kahtlustki olla. ●

REPLIIK

Eesti aktivistide valik

Pussy Rioti ülesastumine Lunastaja Kristuse kirikus šokeeris usklikke. Hamovniki kohtu otsus panna tüdrukud kolooniasse, sest nad palvetasid veidral moel Putinist vabanemiseks, muutis huligaanid märtriteks, kelle vabastamist nõuavad muusikatähed.

Vene kirik sattus nüüd paljude vaenu alla ja õigeusklikud moodustavad au kaitsmiseks Venemaal löögirühmi.

Kuidas reageerib ebaõiglusele nii tundlik Keskkera-konna noortekogu, kui Savisaar toob Tallinna patriarh Aleksius II büsti avamisele Venemaa kõrged tegelased? Kas nad piketeerivad Pussy Rioti vabastamiseks või moodustavad õigeusklike löögirühma? ● **Andres Reimer**

Lk 4: Kirjanikud arutlevad, miks armastada Sofi Oksaneni.

Lk 5: Zaki Laidi: üha multipolaarsemaks muutuv olümpiamaailm

POOLA VÄLISMINISTER TULEB EESTISSE

Esmaspäeval saabub Eestisse töövisiidile Poola välisminister Radosław Sikorski, kes kohtub välisminister Urmas Paetiga. Välisministrid kõnelevad kohtumisel Euroopa Liidu temadest,

sealhulgas EL-i järgmise finantsraamistikuga seostuvast. Samuti räägitakse julgeolekuteemadest. Arutatakse ka viimaseid arenguid Valgevenes, Venemaal ja Ukrainas. **ERR**

ÜHISTRANSPORDI EELNÕU

Tallinna linnavalitsus kiitis täna heaks ühistranspordi eelnõu, millega võimaldatakse pealinna registreeritud elanikele kasutada ühissõidukeid alates 2013. aastast tasuta. **Delfi**

Audit: IT-ametnikud loob

Aasta jooksul koolitasid IT-ametnikud end nii krossirajal, kõrtsitalus kui ka forellitiigi ääres.

Ametnikud keelduvad meelelahutuskohtades korraldatud koolitusi põhjendamast.

Siseministeerium korraldab SMIT-i tegevuse edasiseks uurimiseks uue auditi.

Tuuli Jõesaar

tuuli.joesaar@epL.ee

Eesti Päevalehel õnnestus pärast pea kaks kuud kestnud vaidlusi saada enda valdusse siseministeeriumi auditi tulemused, mis näitavad süstemaatilist ja ulatuslikku riigi raha raiskamist siseministeeriumi alla kuulavas infotehnoloogia- ja arenduskeskuses (SMIT). SMIT tõusis tähelepanu keskmesse juuni alguses, kui ajaleht Äripäev paljastas, et 15 keskuse töötajat käisid märtsikuus Saksaamaal Hannoveri tehnoloogiameessil. Maksumaksjale 20 000 eurot maksma läinud reis tekitas skandaali, SMIT-i juht Mari Pedak taandus ametist.

Küsimustele ei vastata

Nüüd näitavad siseministeeriumi siseauditi tulemused, et tehnoloogiameessi külastus oli SMIT-i ametnikele vaid üks paljudest riigi rahaga korraldatud ja meelelahutusega ühendatud koolitustest. Audiitorid toovad esile, et möödunud pooleteise aasta jooksul on IT-ametnikud tervelt 21 korral käinud koolituse või seminari sildi all Laitse hobikrossirajal, Mustjõe kõrtsitalus, Oxfordi forellipüügikeskuses, vee- matkadel või Tallinki laevaga sõitmas. Veel enam: möödunud aasta jooksul on meeleolukates paikades ette võetud koolitusi jagunud igasse kuusse, vaid august jäeti vahele. Tugamanni Veski korraldasid ametnikud koolituse teemal „Peata koosolekud!”, Mustjõe kõrtsi-

talus arendati „meeskonnatöö oskusi”, sama tehti ka Veematkad OÜ juures korraldatud üritusel. Laitse Graniitvilla skulptuurigaleriis võtsid ametnikud kokku aastatulemuse ja esitlesid rahulolu-uuringut. Kas nad Graniitvillas ka õõbisid, auditi ei selgu, kuid villa kodulehelt võib lugeda, et seal on õõbimiseks pakkuda luksuslike sviite. Innukas koolitustel käimine jätkus ka sel aastal – auditi andmetel käisid IT-ametnikud tänavu jaanuaris Kopli Madise turismitalus, et kuulata seminari teemal „Kuidas süüa protsessijuhti?”. Veebruaris võeti möödunud aasta töö- tulemused jällegi kokku Oxfordis. Märtsis aga saabus aeg sõita viieteistkümnakesi Hannoveri tehnoloogiameessile.

SMIT-i juhtkond keeldub oma kulutusi põhjenda-

va vastuse saatmist ei võtnud kommunikatsioonijuht ajakirjaniku kõnesid enam üldse vastu. Eesti Päevaleht soovis Agu Leinfeldile esitada vaid kolm küsimust: miks korraldati koolitusi forellipüügikeskuses või hobikrossirajal, kas SMIT tunnistab riigi raha raiskamist ja kuidas välistatakse edaspidi maksumaksja raha ebaotstarbekas kasutamine?

Ministeerium sekkub

„Esimest kahte küsimust puudutavad seisukohad on SMIT esitanud antud auditis, kus need on ka kirjalikult kajastatud. Viimasele küsimusele ei saa meie hinnangul direktori kohusetäitjad vastata, sest strateegilisi otsuseid võtab vastu ametisse astuv direktor,” oli SMIT-i kommunikatsioonijuhi Berit Piho ainus vastus.

SMIT-i kidakeelsus tekitab küsimusi, eriti kui võtta arvesse, et siseministeerium mõistab asutuses toimunu selgelt hukka ja lubab, et peale senise, vaid lähetus- ja koolituskuludele keskendunud analüüsi võtavad audiitorid veel sel aastal ette ka SMIT-i teised tegevusvaldkonnad.

„Maksumaksja raha kasutamine peab olema põhjendatud ja läbipaistev ning majandustehingute kajastamine raamatupidamises vastama õigusaktidest tulenevatele nõuetele. Iga euro peab olema suunatud avalikkuse hüvanguks, mitte

töötajate lõbustusteks. Meeskonna koolitamine on loomulikult äärmiselt vajalik, kuid seda saab korraldada mõistlikult, pidades kulutuste kohta ka nõuetekohast arvestust,” ütles siseministeeriumi rahandus- ja juhtimisarvestuspoliitika osakonna juhataja Riho Kuppert. Ta kinnitas, et nii SMIT-il kui ka ministeeriumil on „ühine huvi rakendada meetmeid ilmnenu puuduste kõrvaldamiseks, et tagada eelarve kasutamise otsustes senisest suurem sihipärasus ja säästlikkus”. Selle tagamiseks on aga ministeeriumil kavas resoluutsed abinõud.

„Veel sellel aastal on kavas ministeeriumi siseaudiitoritel hinnata SMIT-is ka muude valdkondade sisekontrollisüsteemi toimimist,” ütles Kuppert. ●

Riho Kuppert
siseministeerium

Iga euro peab olema suunatud avalikkuse hüvanguks, mitte töötaja lõbustusteks.

IT-ametnike koolitused

KRIMINAALPOLITSEI KAHTLUSTAB KOHALIKKE NARKOÄRIS

Kriminaalpolitsei pidas kinni viis Võrumaa meest, keda kahtlustatakse ligi kilo amfetamiini ja suure hulga *ecstasy*-tablettidega äritsemises. Politsei pidas 31-ja 35-aastase mehe kinni märtsis vahetult pärast suure koguse narkoaine üle andmist. Politsei sai meestelt kätte 230 grammi amfetamiini ja 24 *ecstasy*-tabletti. Kohtu loal võeti mehed märtsis vahi alla. **ERR**

sis vahetult pärast suure koguse narkoaine üle andmist. Politsei sai meestelt kätte 230 grammi amfetamiini ja 24 *ecstasy*-tabletti. Kohtu loal võeti mehed märtsis vahi alla. **ERR**

MEES SAI LAPSE SUUDLEMISE EEST TINGIMISI VANGISTUSE

Harju maakohus mõistis täna 76-aastasele mehele väikse tüdruku suudlemise eest tingimisi vanglakaristuse. Kohus tunnistas Johannese süüdi oma sugukire vägivaldses rahuldamises ning

mõistis talle tingimisi üheaastase vangistuse kolmeaastase katseajaga. Süüdistuse järgi tiris mees Õismäe tee kortermajas üheksa-aastase tüdruku trepikojast tühja ruumi ja suudles seal teda. **ERR**

TUUKRI SURM

Põhja ringkonnaprokuratuuri sõnul ei põhjustanud eelmisel nädalal Tallinna lähel tuukri Marko Knapi hukkumist terviserike, vaid töötervishoiu- ja tööohutusuete eiramine. **ERR**

ivivad riigi raha tuulde

KOMMENTAAR

Turismitalu pidaja: ministeeriumid on vajalik klientuur

Kopli-Madise turismitalu Harjumaal on SMIT-i ametnikke võõrustanud kahel korral – üks kord möödunud aasta novembris, kui SMIT-i administratiivdivisjon pidas seal meeskonnatöö seminari „Parimad kehtestamisoskused koostöös kolleegi ja partneriga”, ja teist korda tänavu jaanuaris, kui SMIT-i osakonnajuhatajad üürisid talu ruume selleks, et pidada seminari teemal „Kuidas süüa protsessijuhti”.

Talupidaja Raido Notton ei mõista ministeeriumi IT-ametnike turismitalus peetud koolitusi sugugi hukka. „Talvel, novembris-jaanuaris peetakse kindlasti päris koolitusi, mis prallet või pidu siin talvel ikka tehakse. Päev otsa õpitakse, õhtul võib-olla tehakse sauna,” kinnitas ta.

Teiseks tõi Notton esile koolituste majandusliku aspekti. „Riigisektor peaks erasektorit toetama, aga muidugi on iseasi, et seda peaks mõistlikult tegema, tellima vajalikke koolitusi,” ütles ta. Lisaks osutas Notton sellele, et ministeeriumid on turismitalule väga olulised kliendid. „Talvel ei tulda kunagi ainult pidutsema, siis ongi rohkem koolitused. Oleksin ka maksumaksjana kriitiline, kui tuldaks niisama pidutsema, aga viimaste aastate jooksul on koolitused ikka koolitused olnud. Erafirmad tõmbasid masu ajal koolitusi koomale ja meie jaoks ongi siis ministeeriumid hädavajalik klientuur,” selgitas ta.

Sama meelt on Piko hobikrossiraja esindaja, kes ennast telefonis ei tutvustanud, kuid keeldus andmast luba pildistada loo jaoks krossirada.

Magus leping läks endisele tippametnikule JOKK-skeemiga

Riigihange

Riik nõudis koolitusel

Hollandist rääkimist, aga pädeva inimese olemasolu teda ei huvitanud.

Raimo Poom

raimo.poom@ep.lee

Eesti Päevaleht kirjutas laupäeval sellest, kuidas riigikantselei ja rahandusministeerium korraldasid hanke valitsuskommunikatsiooni puudutava koolituse korraldamiseks. Hanke võitis firma, mis annab tööd mõne kuu eest valitsuse PR-masina tippjuhi kohalt lahkunud Martin Jaškole. Valitsuskommunikatsiooni erikursuseks nimetatava neljapäevase koolituse korraldamise eest sel ja tuleval aastal maksab riik välja 60 000 eurot. Lepingu võitnud PR-firmad Peegel ja Partnerid OÜ ning Corporate AS osalesid riigihankel ainupakkujana.

On üsna tähelepanuväärne, miks niivõrd kopsaka riigilepingu saamiseks otsustas pakumise teha vaid üks ettevõtte. Ehk võis üks põhjus olla riigihanke väljakuulutamise ja pakumiste esitamise vahele jäänud üpris lühike aeg.

Pakkuja ei täitnud nõuet

Uurides aga riigihankedokumente lähemalt, paistab silma veel üks üpris huvitav tõsiasi. Nimelt olid riigikantselei ja rahandusministeeriumi koostatud hankedokumentid üsna detailsete nõudmistega. Eriti kindlas kõneviisis nõuti, et pakkuja koolitus peab sisaldama tervet peatükki, mis keskendub kitsalt „Hollandi näitele”. Toodi välja teemade loetelu, mida erikursuse programm peab sisaldama: „Avaliku diplomaatia roll ühtses valitsuskommunikatsioonis, lähtudes Hollandi näitest. Koolitusel osalejad saavad ülevaate Hollandi avaliku diplomaatia süsteemist ning sõnastavad töötubades Eesti avaliku diplomaatia võimalikud arengusuunad.”

Selge see, et võitnud pakumises peaks olema selgelt sõnastatud, kes, kuidas ja mida räägib Hollandi avaliku diplomaatia näitest. Riigihankel nõutu sõnastus ei jäta just palju ruumi arutlemiseks: Hollandi avaliku diplomaatia süsteemist saab rääkida ikkagi kee-

gi, kes on asjaga seotud. Kuigi sõlmitud lepingus on tõepoolest eraldatud üks päev justkui Hollandi näite arutamiseks, seisab esineja koha peal: „Koolitaja Hollandi välislektor TBC” (ingl *to be confirmed*, ee kinnitamisel – toim).

See tähendab, et lepingu sõlmimise ajal ei suutnud Peegel ja Partnerid OÜ ette näidata, et neil on kindlalt olemas inimene, kes võib Hollandi näidet tutvustada. Just sellisele lepingule panid käed riigi nimel alla rahandusministeeriumi riigihangete ja riigibi osakonna juhataja Agris Peedu ning valitsuse kom-

Hanke võitnud firma ei suutnud kinnitada, et lepingu tingimusi täidetakse.

munikatsioonibüroo direktor Inga Bowden.

Asja Eesti Päevalehele rahandusministeeriumist selgitanud Peedu ütles, et selle hanke puhul ei ole juhtunud midagi ebakorrektsel. „Hankedokumentides nõuti, et koolitus pakuks nn Hollandi kogemust. Koolitajalt ei nõutud Hollandi kogemust,” selgitas ta peent juridilist vahet. Seetõttu oli Peedu sõnul täiesti piisav, et lepingusse sattunud koolituse programmis oli kirjas Hollandi-teemaline päev. ●

TAUST

Hollandi näite taga ühtne logo

Kuigi hankedokumentides pole seda otseselt Hollandi näitest rääkides mainitud, sõnas riigikantselei valitsuse kommunikatsioonibüroo direktor Inga Bowden, et selle kajastamise soov tekkis osaliselt sealsest kogemusest valitsusasutuste ühtse logoga tegelemisel.

„Holland oli üks esimesi Euroopa riike, kes ühtlustas valitsusasutuste visuaalse identiteedi ning tegi seda väga laiapõhjaselt. Valitsuse visuaalse identiteedi ühtlustamine on ka Eestis hetkel käsil,” rääkis ta.

- 1- Tugamanni Veskisse kogunesid ametnikud end koolitama valdkonnas „Peata koosolekul!”
- 2- IT-ametnikud on käinud Laitse hobikrossirajal kumme põletamas.
- 3- Tänavu jaanuaris kuulati Kopli Madise turismitalus seminari „Kuidas süüa protsessijuhti?”.

Fotod: Rauno Volmar

Saarman Kinnisvara OÜ
tugidivisjoni tehnikaremondi osakond, ülesannete ja eesmärkide täitmise arutelu
Vee Matkad OÜ
seminar meeskonnatöö arendamiseks
Vee Matkad OÜ
osakonnajuhatajate seminar „Inimeste juhtimise kunst”

Kopli Madise talu
meeskonnatöö seminar „Parimad kehtestamisoskused koostöös kolleegi ja partneriga”

Skulptuurigalerii
2011. a töötulemuste kokkuvõtete tegemine

Kopli Madise talu
osakonnajuhatajate seminar „Kuidas süüa protsessijuhti”

Skulptuurigalerii
rahulolu-uuringu esitlus ja meeskonnatöö arendamine
Oxforelli puhkekeskus
2011. a kokkuvõtte ja 2012. a tegevuste kokkuleppimine

Lepiku külalistemaja
osakonnajuhatajate seminar koostöö teemal
Hannover
IT-mess CeBIT

Oktoober

November

Detsember

Jaanuar
2012

Veebruar

Märts

Allikas: siseministeeriumi siseaudit 2012; graafika: Maret Müür

ELEKTRIKATKESTUSED BELGIAS

Võib juhtuda, et kaks Belgia tuumajaama pannakse turva-kaalutlustel kinni. See võib aga omakorda põhjustada eeloleval talvel mitmeid elektrikatkestusi. Belgia ajaleht ütleb, et riigi

kunagine otsus teha end nii sõltuvaks ühestainsast ja pealegi aegunud energiaallikast, nagu seda tuumaelekter on, ei saa kindlasti mõistlikuks pidada. **De Morgen**

PIKK BUSS

30 meetri pikkune buss hakkab sügisel sõitma Saksamaal Dresdenis – see on maailma suurim buss, kuhu mahub 256 inimest ja millel on kaks lõõtsa. Sõiduki tarbeks

tuleb ka bussipeatused ümber ehitada.

LAMBAD

87 140 lammast oli Eestis 2010. aastal. Lammaste arv on möödunud kümnendil kahekordistunud: aastal 2001 oli Eestis 43 775 villakandjat. **Statistikaamet**

TSITAAT

Usk, milles pole kahtlust, on surnud usk.

KIRJANIK JA FILOSOOF
MIGUEL DE UNAMUNO

MIS ON Sofi Oksanenit edu saladus kogu Euroopas? Eesti Päevaleht palus selgitust hispaania kirjanikult

Miks armastada Sofi O-d

Luisa Etxenike

hispaania kirjanik

Sofi Oksanenit romaane, iseäranis „Puhastust”, on kõikjal Euroopas vastu võetud ühelt poolt entusiasmi, teiselt kriitikaga. Sedasorti edu selgitab ja õigustab, miks Oksanen minu hinnangul kvalifitseerub magnetkirjanduseks. Tema kirjutatu võtab kokku pinged, mis peegelduvad meie ajas, tal on oskus kontsentreerida ja ühendada pildid, mured ja küsimärgid, mis on nüüdisajal täiesti valdav. „Heast loost leiame alati midagi, mis meile elamiseks sobib,” on öelnud Walter Benjamin. Samamoodi on kahtlemata heade romaani-dega. Ja Sofi Oksanenit oma-dest leiamegi väga kasulikke viiteid tänapäeva Euroopa jaoks, viiteid, mis võimaldavad meil endid tajuda ja ära tunda nagu praeguse aja eurooplasi.

Küsimus enda identiteedi kohta on pingeline, see ebakindel enesekehtestamine piiride vahel, mis meid üksteisest eraldavad. Kultuuride ristumist ja segunemist nähakse ühelt poolt kui ihalust ja teiselt poolt kui raskust. Oksane-

ni kangelsed on alati kahetised, nad on alati enam kui lihtsalt tundetud, kuuluvad rohkemale kui üks koht või ainus tingimus. Neil on ühendatud identiteet – või kui kasutada moodsamat terminoloogiat, võrguidentiteet, mis on kokku sõlmitud vastoludest ja soovidest.

Ülekantav kõikjale

Sedasorti identiteedikogemus ei jää pelgalt romaani tegevuskohtade – Eesti, Soome, Venemaa – territooriumi piiresse, vaid samasuguse segunemise võib vabalt üle viia ükskõik millise tänapäeva Euroopa riigi pinnale, tunnistada samade ühiste pingete ja rõõmude olemasolu. Lootust, lühidalt kokku võttes.

See pole üksnes geograafiliste piiride, vaid ka ajalooliste etappide segunemine. Sofi Oksanenit romaanid ei kõnele mitte minevikust, vaid olevikust. Ühest samamoodi võrku ühendatud olevikust. Olevikust, mis ei ilmne mitte ainult mineviku – nagu Teine maailmasõda, Euroopa eri blokkideks jagamine, Nõukogude Liidu surve või stalinistlik diktatuur – tulemusena, vaid seda iseloomustatakse mineviku suhtes ükskõiksuse puudumise kaudu. Sedasorti pidev suhtlemine minevikuga on kahtlemata ebamugav, kuid samal ajal väga stimuleeriv. Samuti usun, et see, mida lugejad Oksanenit teostes hindavad, on pidev dialoog ajalooga, mis nõuab erkast ja kriitilist enesevaatlust. Ta äratav nad üles maailmas,

Foto: Andres Putting

milles muidu pea kõik eeldab uinunud olekut ja passiivsust. Ja siin tuleb uuesti mängu ajalooline ja igasse riiki üle kantav perspektiiv. Me kõik ole-

Oksanen äratav lugejad üles maailmas, kus muidu eeldatakse uinunud olekut ja passiivsust.

Me kõik oleme ühel või teisel moel kogenud tema kirjeldatud olukordi, stseene ja ähvardusi.

me ühel või teisel moel kogenud samu olukordi, stseene, ähvardusi, niisiis jagame ka sarnaseid sisevõitlusi, vajadust otsustada, milliste mälestustega me tahame ja peame edasi

elama, et mitte korrata minevikuõudusi.

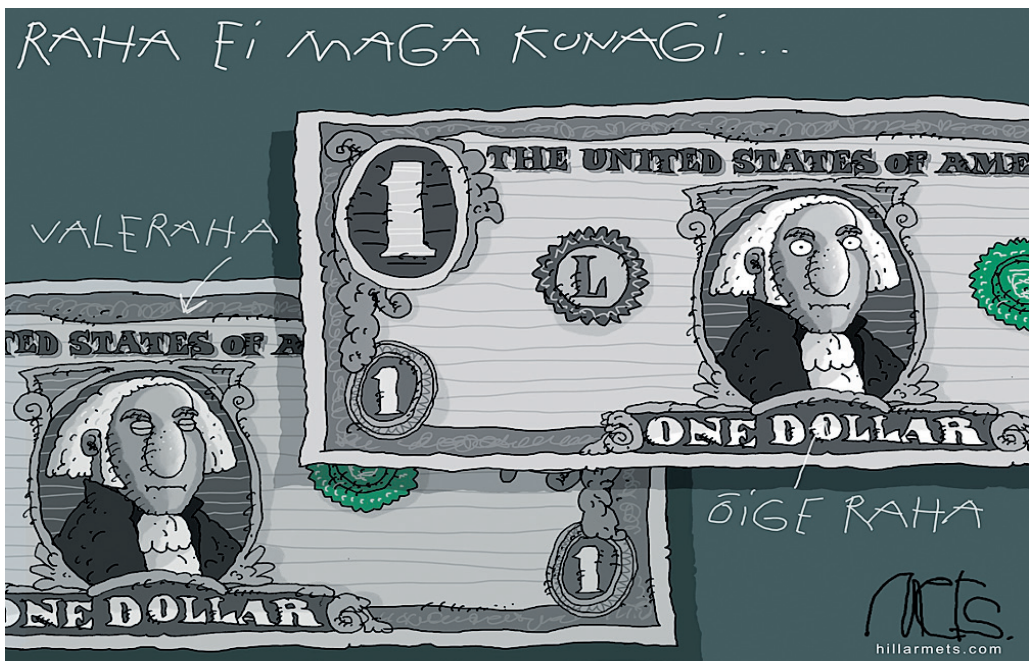
Sest just sellest jutt käib: mälu, kriitilise pilgu ning moraalse kaalutluste alal hoidmisest, et kriisiajad ei saaks korduda. Sofi Oksanenit raamatud asetavad moraalsed kaalutlused kõige häirivasse vormi, tuues sisse naistevastase vägivalda temaatika. Vägistamine, prostitutsioon ja väärkohtlemine muutuvad peaaegu totalitarismi metafoorideks ja nendega võitlemine vastutustundliku demokraatia paradigmat. Naiskirjanik ütleb meile otsesõnu, et *macho*’lik käitumine on puhas fašism ning seda tehes ühineb ülejäänud Euroopa kirjandusliku löögijõuga, kuhu kuuluvad näiteks niisugused märkimisväärsed autorid nagu Elfriede Jelinek, Herta Müller,

Agota Kristof, Birgit Vanderbeke või Jeannette Winterson.

Olles juba tsiteerinud Walter Benjamini, tahaksin lõpetada portugali luuletaja Fernando Pessoa sõnadega: „Ühe luuletuse puhul peab olema märgata, et Homeros eksisteeris.”

See on veel üks Oksanenit väärtustest ning ilmselgelt ka tema edukuse põhjus: tema romaanides on tunda suurte Euroopa kirjanike kohalolekut, ta jätkab nende traditsiooni, põimib sisse nende mõjutusi ja tehnilisi võtteid. Oksanenit romaanid on äärmiselt tegelaskujurohked ja selles mõttes dostojevskilikud. Eks selleski seisneb tema atraktiivsus – vaatamata romaani tegevuskäigule pole see, kes meiega räägib, mitte Stalin, vaid hoo-
pis Dostojevski. ●
Tõlkinud Helen Eelrand

HILLAR METSA METSIK MAAILM

KOMMENTAAR

Rahvusvahelisele publikule

Eneken Laanes

kirjandusteadlane

Oksanen kirjutab teemadel, mis rahvusvahelises kirjandusmaailmas praegu korda lähevad ja mildest lugeja aru saab. Kirjandusteadlased mujal maades ja ilmselt ka tavalugejad loevad „Puhastust” ka kui võimalust kohtuda nende jaoks võõra, see tähendab eesti kultuuriga. See, kas eestlastele tundub pilt nende kultuurist autentne või mitte, pole seejuures oluline. Niisiis, hea segu äratuntavast – teemad, mis kirjanduses üldiselt päevakorral – ja eksootilisest – vähetuntud, aga spetsiifiline ajalooline ja kultuuriline kontekst. Kui lisada veel põnevuse element ja keeleline meister-

likkus, on valmis retsept, mis näib toimivat ka Zafóni ja teiste menukirjanike puhul.

Mõned kirjandusteadlased on täheldanud, et romaan on tänapäeval kosmopoliitlik vorm, kirjutatud rahvusvahelisele publikule. Seetõttu juhtub vahel, et autori päritolumaal lugeja või romaani tegevuse toimumiskoha lugeja ei ole selliste romaanide jaoks see kõige õigem. Sellised lugejad loevad neid tekste sageli poliitiliste dokumentide ja mitte kunstiteostena, seostades loetut autori poliitiliste seisukohtadega vms. Näiteks ei armasta paljud peruulased seetõttu Vargas Llosa romaane, mis maailmas palju tunnustust pälvinud. Midagi sellist juhtus ilmselt ka Oksaneniga Eestis.

KOMMENTAAR

Ülevõimene-nud kriitika

Jan Kaus

kirjanik, Sofi Oksanenit romaani „Puhastust” eestikeelse tõlke autor

Mis tema raamatud nii populaarseks teeb? Ma ei tea! Teema, žanr, stiil, haare, aga ka tunnustus ja turundus ... Lähiajaloo traumade kaalumise on juba tükk aega eesti kirjanduses esil. Jaan Krossi „Paigallend” näiteks. 2001. a. ilmunud Ene Mihkelsoni suurejooneline „Ahasveeruse uni”. Ka mitmed n-õ nullindate autorid on oma loomingus käsitlenud Eesti lähiajaloo keerulisi sõlmpunkte (Andrei Hvostov, Tiit Aleksejev).

„Puhastuse” osas vallandunud kriitikatormi on mul raske kommenteerida, kuna ma olen väga erapoolik hindaja. Pealegi ei arva ma, et tegu oleks veatu teosega, mis peaks kõigile meeldima. Samas tundus, et kriitilised arvamused hakkasid lõpuks üksteist võimendama ja tekkis Prokrustese sängi efekt. Distantilt võiks „Puhastuse” retseptiooni lausa uurida – mu arust polnud rünnak ainult kirjanduslik, vaid ka psühholoogiline, ja vahel oli tunne, et kriitika irdus algtekstist sootuks.

KOMMENTAAR

Tühja kohta ei reklaamita

Ene Mihkelson

kirjanik

Teise maailmasõja järelmittega ei tegeleta praegusel ajal üksnes Eestis ja Ida-Euroopas, vaid selle üle arutletakse kogu maailmas. Seda teematikat puudutavat ajaloolist kirjandust ilmub viimasel ajal väga palju, suuresti ka seetõttu, et maailm on muutunud palju avatumaks, arhiivid on kättesaadavamad ning nüüdseks on selle perioodi uurimiseks ka vajalik ajaline distants. Pole ime, et see kõik ka ilukirjanduses peegeldub.

Oksanen käsitleb muu taustal ka prositutsiooni, inimkaubandust ning naiste suhtes toimepandud vägivalda – need teemad on aktuaalsed ka tänapäeval. Usun, tema teostega võivad samastuda mis tahes rahvusest inimesed. Sel viisil on ta oma raamatutes ühendanud paljude maade valupunktid. Mis puutub kriitikasse, siis ma ei näe Eestis tingimata negatiivset hoiakut. Tundub, et nii meil ja mujal paneb inimestel pea pööratama tema raamatute hästi korraldatud reklaam. Samas on selge, et tühja kohta ei reklaamita – Oksanen on väga andekas kirjanik. Tema teostes on midagi üldinimlikku ja universaalset, mis ärgitab teda lugema nii Eestis kui ka välismaal.

TSITAAT

Inimesed teavad, mida nad teevad; sageli teavad nad, miks nad teevad seda, mida nad teevad, aga mida nad ei tea, on see, mida teeb see, mida nad teevad.

FILOSOOF MICHEL FOUCAULT

AJAKASUTUS

Tund ja 21 minutit ööpäevast kulutab keskmine Eesti mees söömisele ja joomisele tavalisel argipäeval. Seevastu keskmisel naisel kulub söömisele ja joomisele 77 minutit ööpäevast.

Kõige rohkem aega kulutavad mehed söömisele ja joomisele laupäeviti, mil see võtab aega 89 minutit, naised aga pühapäeviti ja 87 minutit.
Statistikaamet

VANASÕNA

Tarkus om inemisile nigu päike loodusele.

EESTI VANASÕNA

KAS MAJANDUSLIKU võimu ja olümpiamedalite vahel on seos? Kas poliitiline multipolaarsus hakkab ka sporti üle kanduma?

Üha multipolaarsemaks muutuv olümpiamaailm

Zaki Laidi
 rahvusvaheliste suhete professor

Vahetult pärast külma sõja lõppu peetud 1992. aasta Barcelona olümpiamängudel võitsid Ameerika Ühendriigid ja endiste Nõukogude Liidu maade ühismeeskond (välja arvatud Balti riigid) neljandiku kõikidest medalitest. Ülemaailmne bipolaarsus ei olnud seega veel hääbunud. 2008. aasta Pekingi mängudeks oli maailm oluliselt muutunud: Nõukogude Liidu – Ameerika ühisvalitsus asendus Hiina ja Ameerika omaga, kokku võitsid kahe suurriigi sportlased ligi viiendiku medalitest.

Sama trendi kinnitas ka Londoni olümpia, kus hiinlaste-ameeriklaste edu tipnes 22 protsendiga kõikidest medalitest. Samal ajal tuleb tõdeda, et Euroopa püsib endiselt tugevana ning ka Aasia ja Kariibi maad on teinud suure hüppe edasi.

Õigupoolest peitub riigi olümpiaedu neljas faktoris: elanikkonna suuruses, sporditraditsioonides, spordipoliitikas ja üldises arengutasemes. Kuigi eraldi võttes ei põhjenda riigi edu või ebaedu neist ükski, selgitab nende koos vaatlumine paljutki.

Arvuka elanikkonnaga maad saavad kasu lõigata nii suuremast inimpotentsiaalist kui ka särada suuremal arvul spordialadel. Võimsa demograafilise potentsiaaliga riikidel on ka võimas olümpiapotentsiaal. Samal ajal on Austraalia ainuke näide, et veidi vähem kui 50 miljoni elanikuga riik võtab rohkem kui kolm protsenti suveolümpia medalitest.

Seetõttu ei taga suur elanikkond mitte alati edu – kõige rabavam näide on India, kus

spordile suunitlus on riigis elavate inimeste hulga kohta üks maailma väiksematest. Olümpiamängudelt saadi rohkem kui 1,2 miljardi inimese kohta vaid kuus medalit – sama palju, kui ainult 4,3 miljoni elanikuga Horvaatia. India ühiskonnal on spordiga küll keeruline suhe, ent sealne rahvastiku ja olümpiaedu vaheline puuduv seos näitab selgelt, et multipolaarsus poliitikas ja spordis ei ole samaväärsed.

Traditsioone võib ise luua

India on arvatavasti vastupidistest näidetest silmapaistvaim, ent kindlasti mitte ainukene. Rahvarikkad riigid nagu Brasiilia, Argentina, Türgi, Mehhiiko kahvatuvad olümpial Lõuna-Korea suguste maade ees.

Teise olulise näitajana mängivad olümpiaedu juures rolli rahvuslikud traditsioonid. Tähtsal kohal on ka füüsilised ja looduslikud eeldused. Etiooplaste jaoks on lapse-na kaugel olevasse kooli lip-pamine jooksutraditsioonide alguseks ja Kariibi maades polegi muid sportimisvõima-

lusi kui kergejõustik. Erinevalt paljudest teistest aladest ei nõua kergejõustik ka tšempionide kasvatamiseks märkimisväärsed materiaalseid ressursse. Osaliselt nendel põhjustel valitsevadki olümpia

Mis muu kui spordipoliitika puudus selgitaks Šveitsi või Nigeeria kesist olümpiaesitust?

Kümnest Londonis enim medaleid võitnud riigist on kõik peale Venemaa ja Hiina OECD liikmed.

jooksualasid just Ida-Aafrika, Kariibi maade ja väiksemal määral ka Põhja-Aafrika sportlased.

Traditsioone võib muidugi ka ise luua. Prantslastel pole judos, kanuusõidus ega ujumises võidutamiseks ei kultuurseid ega ka füüsilisi eeldusi. Ometigi on nad püsinud seal juba üle viiekümne aasta tipus. See näitab, et häid

tulemusi on võimalik saavutada ka tänu rahvuslikule spordipoliitikale.

Seesugused poliitikad peegeldavad riigi teadlikke valikuid arendada ühte või mitut konkreetset spordiala, tänu millele võivad eelistatud valdkonnad nautida suuremat autonoomiat (USA-s ja Suurbritannias), kanda poliitilisi eesmärke (Venemaal ja teistes diktatuuri poole kalduvates riikides) või ka järjepidevuse tagamiseks vältida mujal valitsevat partisanipoliitikat (Itaalias ja Prantsusmaal).

OECD medalisadu

Kindla spordipoliitika puudus võib seevastu riigi edule väga-gi määravaks saada. Kuidas teisiti selgitada muudes valdkondades hästi toimiva Šveitsi või rahvarohke Nigeeria kesist olümpiaesitust? Ja millele muule kui edukale spordipoliitikale omistada Lõuna-Korea erakordseid saavutusi?

Nagu selgus, ei käi medalisadu ja riigi arengutase sugugi käsikäes. Seda enam, et jooksjad treenivad paremate treenin-

guvõimaluste leidmiseks sage-li individuaalselt ja välismaal. Ometigi on selge, et arengutase mängib siiski olulist rolli. Kui näiteks jooksmise puhul saab rääkida küllaltki väikes-test kuludest, siis võimlemine, ujumine, rääkimata meeskonna- ja ratsaspordist, nõuavad märkimisväärsed summasid ja ehitisi. Ei ole juhus, et Aafrika ja Kariibi riigid neil spordialadel tippu tõusta ei suuda. Arengutaseme olulisusest kõneleb ka tõsiasi, et kümnest Londonis enim medaleid võitnud riigist on kõik peale Venemaa ja Hiina OECD liikmed. Peale Ukraina ei ole ka esimese viieteistkümne seas ühtegi vähem arenenud maad.

Seetõttu võib järeldada, et kuigi majanduslik võimsus ei ole olümpiaedu põhitingimus, on see spordi multipolaarsusega siiski seotud. Aafrika võitis Londonis jagatud medalitest vähem kui kolm protsenti, ent kui riik suudab oma hiljutist majanduskasvu hoida, pole ka medalite arvu suure-nemises kahtlust. ●

Copyright Project Syndicate

HARIDUSMINISTRI idee lubada loengus rääkida vaid õppejõu enda teadustööst on läbi mõtlemata

Eluks teadust õpetada

Roomet Jakapi
 Tartu ülikooli filosoofia vanemteadur

Haridusminister Jaak Aaviksoo tuli välja ettepanekuga vähendada loengute hulka ülikoolides („Uued nõudmised loengutele”, EPL 21.8).

Tema arutelu on loengupidamist vaadeldud teoreetiliste teadmiste ja praktiliste oskuste eristamise ja osalise vastandamise kaudu. Loengutes jagatakse ennekõike teadmisi, mida

on tänapäeval niigi kerge hankida. Ülikool peaks aga keskenduma säärase oskuste andmisele, mida saab elus rakendada. Aaviksoo arvamuse kohaselt võiks loengute osakaalu üliõpilase õpiajas kahandada praegusest kuni 50 protsendilt 20-le.

Humanitaarteadlasena, kes on kümnekond aastat loenguid pidanud ja seminare juhatanud, teeb mind nõutuks, et ühtpidi konkreetse sisuga ettepanek, millel võivad olla konkreetsed tagajärjed, tehakse üldsõnalise ja häguse arutelu pinnalt. Kes ikkagi peaks loenguid pidama ja millised on loengupidamise eesmärgid meie ülikoolides?

Ühes küljest leiab Aaviksoo, et ideaalloeng on niisugune, kus teadlane tutvustab oma uurimistöö tulemusi: „Mulle endale meeldib mõte lubada loengutes esitada vaid ettekandja enda tea-

dustulemusi, aga see võib paljude jaoks olla liiga karm ja loengud võivad päris ära jääda. Sellest oleks kahju.” Teisest küljest väidab ta, et tänapäeval pole õppejõu kirjutatu õpetamise seisukohalt kuigi tähtis: „Lihtsustatult esitatuna: õppejõu puhul pole nii oluline, mida ta teab ja on kirjutanud, vaid see, mida ta oskab ja on korda saatnud oma kutsetegevuse.” Nende kahe väite kõrvutamisel jääb muu hulgas ebaselgeks, miks teadustööde kirjutamine ja avaldamine ei kuulu teadlastest õppejõu kutsetegevusse. Siin võib olla tegemist seemsielt vastuolulise mõttekäiguga, milles opereeritakse uduste piiridega mõistetega.

Ministri arhailine ideaal

Ministri õpetamisideaal langeb paljuski kokku selle arhailise õpetamislaadiga, mida ta kirjeldab oma sõnavõtu alguses.

Justkui tahaks tagasi pöörduda aega, mil loengut pidas teadlane, kes jagas „tõdemusi, mille ni ta oli ise jõudnud, või seadusi, mis ta oli ise avastanud”. Aaviksoo väitel on loengupidamise üle võtnud lektorid, kes jagavad ajast ja arust tea-

Loenguis ei jagata pelgalt teadmisi, vaid seletatakse lahti seda, mis õpikus kirjas.

vet, mida on „kuskilt lugenud ja endale selgeks teinud”. Selle asemel tuleks rõhku panna praktiliste oskuste arendamisele, mida saab nähtavasti teha praktikumides ja seminarides. Selgusetuks jäi, kes siis ikkagi peaks loenguid, praktikume ja seminare pidama. Vähendades loengute osakaalu ning vastavalt suurenda-

des praktikumide ja seminaride hulka, suureneks oluliselt õppejõudude õppetöine koormus. See tähendaks õppetööd massidele väikeses gruppides. Seda ei saaks läbi viia teadlasted, sest nii kaotaksid nad teadusetegemiseks hädavajaliku aja. Ammugi ei saaks teadlased tohutut hulka üliõpilasi kogu stuudiumi vältel individuaalselt juhendada.

Seega peaksid praktilisemaid õppevorme teostama lektorid, assistendid ja kraadiõppurid. Teadlastele jääksid spetsiifilise sisuga loengud, kus saab pigem edastada värskeid teadmisi ja teadustulemusi kui arendada praktilisi oskusi ja kriitilist mõtlemisvõimet. Mil määral ühtib see perspektiiv ministri poolt soovituga, on raske tema jutu põhjal öelda. Aga nii või teisiti on teadmata, kust võetakse inim-, aja- ja raharessursid ülemine-

kuks massiloengutelt seminarioõppele.

Loengud on vajalikud, sest neis ei jagata ainult teadmisi, vaid seletatakse, mis õpikus või muus kättesaadavas õppematerjalis kirjas, juhatatakse kirjapandu juurde ja sisse. On küllalt erialasid, kus alusteadmised aastate jooksul oluliselt ei muutu ja need tuleb ülikoolidesse võetud massidele edasi anda. Loeng mitmesajalisele kuulajaskonnale ei ole parim vorm, aga see taust on hädavajalik spetsiifilisemate teemade mõistmiseks.

Loengumahu vähendamist ja iseseisva töö mahu suurendamist võib muidugi kaaluda ja läbi mõelda, samuti võimalikke moodsaid praktikumide ja seminaride osakaalu tõstmiseks, aga paluks rohkem selgust mõttekäikudes ning ülikoolis õpetamise oludega arvestamist. ●

Soomes juuritakse mustalt töötajad välja töötegijate nummerdamisega

Ümbrikupalk

Septembrist kehtima hakkav seadusemuudatus nõuab maksunumbrit kõigilt töötajatelt.

Ann-Mari Nergi
ann-marii.nergi@epl.ee

Selle aasta septembrist on Soomes kõigile seal töötavatele inimestele kohustuslik registreerida end Euroopas ainulaadse süsteemi registrisse, millega Soome püüab võimaldada ümbrikupalkade, musta tööjõu ja maksude tasumise vältimise vastu.

See tähendab, et nüüd peavad ka kõik ajutiselt Soome tööle suunduvad välismaalased registreerima end sealses maksuametis, saama Soome isikukoodi ja seejärel ka maksunumbri, millega inimene saab tõendada oma õigust tööd teha.

Kuigi maksunumbri kohustus kehtib nii soomlastele, siserännanutele kui ka ajutise töö tegijatele, on veidi karmimad tingimused seatud ehitussektoris töötajatele: isiku foto ja maksunumbri rinnasilt peab igal ajal objektile kaasas olema. Selliselt ainult ehitussektorile seatud tingimuste läbinähtav eesmärk on sealt tõrjuda endiselt vohav varimajandus, kus kellelgi ei ole täielikku pilti, kes, kui kaua ja kust riigist on juba Soomes ehitaja olnud.

Eestile võib seadusemuudatus kaasa tuua aga ehitajate ümberregistreerimise Soome firmade alla ja ettevõtetele omakorda Soome tütarfirmade loomise, kuhu laekuvad seega ka kõik maksud.

„See ei ole enam ammu nii, et teen Eestis firma, võtan paar

Veiko Kopp näitab ehitajatele vajalikke rinnasilte, millele trükitakse nii töötajale kui ka tööandjale vajalikud andmed.

Foto: Rauno Volmar

meest ja akutrelli ning lähen ja ehitan,” kirjeldab Tondi koolituskeskuse juhataja Veiko Kopp seadusemuudatust.

Teevad ka rinnasilte

Tallinnas asuv koolituskeskus on üks Soome ametkondade partneritest, kes uue süsteemi

tajale kui ka tööandjale vajalikud andmed. „Tänaseni on suur probleem see, et kui kontroll ehitusobjektile tuli, ütlesid mehed, et tulid eile tööle, kuigi tegelikult on nad kohapeal olnud mitu kuud. Kui aga oled juba üle 183 päeva ehk kuue kuu kohapeal, pead hakkama seal makse maksma ja seda oligi maksuametil väga raske siiani kontrollida,” rääkis Kopp.

Uut süsteemi ei saa aga ei Koppa ega ka teiste Eesti Päevalehega suhelnud allikate väitel pidada mingimoodi eestlaste diskrimineerimiseks, kus välismaalasi kuidagiviisi

Välistööjõudu on Soomel väga vaja, sest algab suur majade restaureerimine.

kohta eestlastele teavet annavad ning lisaks teevad ka ehitajatele vajalikke rinnasilte, kuhu peale trükitakse nii töö-

NB!

Kuidas maksunumbrit saada?

- Soome maksunumbri saamiseks on vajalik tööandja, ametikohta, töölepingu ja elukoha olemasolu ja vastavad dokumendid, mis tuleb esitada isiklikult kohale minnes sealsele maksuametile.
- Kui tegemist on lähetatud töötajaga, kes viibib kohapeal vähem kui kuus kuud, peab ta teadma, millal lähetus algab ja lõpeb. Siis saab inimene Soome isikukoodi ja maksunumbri.
- Ainult isikukoodist ei piisa,

sest meie mõistes andmekaitse seadusega on Soomes sellist teavet keelatud avalikult levitada.

- Tondi koolituskeskuse juhi Veiko Koppa sõnul on peamine kulutus numbri saamisel Soome sõitmine ja ooteaeg, mis võib viimasel minutil taotlejate rohkuse tõttu pikaks venida.
- Kaasaskantav rinnasilt, mille väljatrükk koolituskeskusest pärast tellida saab, maksab neli eurot, Soomes aga umbes kolm korda rohkem.

Soome minek on Eesti firmale raske ülesanne

Laienemine

Eestlased peavad enda toodangut müües võitlema eelarvamusega odavast ja kehvast kaubast.

Dannar Leitmaa
dannar.leitmaa@epl.ee

Soome laienevad Eesti ettevõtjad tunnistavad, et Soomes äritegevuse alustamine on tõeliselt raske ülesanne – esmalt peab võitlema eestlastega kaasas käivate stereotüüpidega, seejärel vanade olivate vastuseisuga ning pärast seda veel väga võitlusvalmiste ametiühingutega.

„Ostjate hinnangud Soomes Eesti suhtes lähtuvad põhimõttest, et Eesti ettevõtte puhul on tegemist odavast riigist lähtuva tööjõuga ja odavtootega ning ettevõtjad tajuvad teatavat halvustavat suhtumist,” selgub

Tallinna linna tellimusel valminud BDA Consultingi tehtud uuringust. „Samuti võib tegevusvaldkond olla jagatud ära olemasolevate tegutsejate vahel, kus regulatiivsed piirangud sisuliselt takistavad uuel turule tulijal oma teenuste kasumlikku osutamist.”

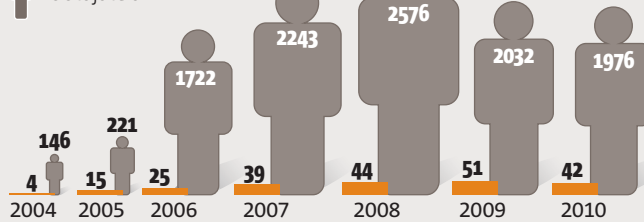
Uuringu jaoks küsitleti suuremaid Soome ettevõtteid Eestis ja Eesti ettevõtteid Soomes ning selgus, et ettevõtjate hinnangul on Eesti turg soomlastele oluliselt avatum kui Soome turg eestlastele. Seda võib välja lugeda ka anonüümseks jäetud ettevõtjate intervjuudest: rääkides eestlaste probleemidest erinevate ametkondadega ja võitlusest päikese all, toovad Soome ettevõtete juhid Eesti suurimate miinustena esile kesise infrastruktuuri või pooleli olevad reformid, aga samas ka kvalifitseeritud tööjõu puuduse.

Eesti on soomlaste jaoks populaarne

Eesti ettevõtjad hakkasid Soome turgu avastama alles 2005. aastal ja huvi kasvas kuni buumiaja lõppemiseni. Majandusmulli lõhkemisel muutus suur osa Soome ettevõtteid Eestis passiivseks.

Eesti ettevõtete Soome tütarettevõtted

■ Ettevõtete arv
■ Töötajate arv

Allikad: BDA Consultingi uuring (Soome statistikaameti andmed), registre ja infosüsteemide keskus; graafika: Maret Müür

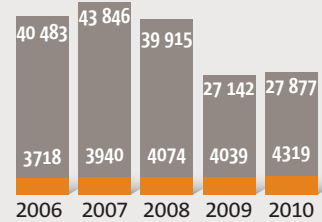
„Suhtumine on kui odava töö tegijasse, kuid samas hindavad soomlased seda, mida teeme, ning teavad meie head kvaliteeti,” kirjeldas üks ettevõtja soomlaste suhtumist Eesti ettevõtetesse. „Teisalt teevad ametiühingud ka elu kibedaks – enamasti

on see bürokraatlik, komakoha tagaajamine. Tekitatakse probleeme dokumentidega, millest mõnes mõttes võib aru saada, et püütakse pettuseid vähendada, kuid teisalt jäävad hammasratade vahele just nähtavalt tegutsevad korrektsed firmad.”

EBS-i Helsingi filiaali juhataja Urmas Arumäe sõnul kipuvad selliseid probleeme eestlased endale ka ise tekitama. „Üritatakse iseennese tarkusest asju ajada ja põlatakse kaliks kohalike advokaatide ja muude ekspertide teenused.

Soome äriühingute arv Eestis

■ Äriühingute arv
■ Töötajate arv

sildistatakse, vaid annab esmakordselt aimu, kes ja millistel alustel nende maal töötavad, ning lõpetab massilise ärakasutamise välismaalaste poolt, kes eiravad kohustust hakata üle poole aasta Soomes kohal olles makse tasuma.

Kopp selgitas veel, et seadus võeti vastu tegelikult juba eelmise aasta detsembris ja need, kes olid juba siis Soome maksuametis arvel, said automaatselt ka nõutava maksunumbri, kaasa arvatud kõik soomlased. „1. juunist hakati väljastama numbreid ka neile, kes polnud enne registris arvel, ja nüüd, 1. septembrist töömaadel viibivatel välismaalastel peab samuti number olemas olema. Need objektid, kus on tööd alustatud enne septembrit, saavad ajapikendust numbrite hankimisega järgmise aasta märtsini.”

Soomes tegutsevatele ehitustettevõtetele loodud registri tilaajavastuu.fi – seal on lõpuks kõik ehitajad kirjas – juhi Lars Albäcki sõnul ei ole nende eesmärk välismaalasi, eriti veel eestlasi Soomest minema peletada, sest nad sõltuvad Soomes täielikult välis-tööjõust. „Kui tööjõudu jääks vähemaks, oleks see katastroof ja seda me kindlasti ei taha. Meil on ees palju suuri töid ja Soome ei saa ilma välismaalasteta läbi. Näiteks alustame varsti suuremahulise vanade ja amortiseerunud majade restaureerimise-taastamisega, mis tähendab mingis mõttes jällegi ehitusbuumi,” rääkis Albäck. Ka tema tunnistas, et Soomes kiputakse kuue kuu reeglil kurjasti ära kasutama, mis tingis ka seaduse vastuvõtmise. „Ma usun, et uue seaduse valguses on ka Soomes töötavad Eesti firmad sellest võitjad.” ●

Muud pole sellest midagi, kui et pärast lähevad need teenused veelgi kallimaks,” leidis Arumäe.

Uuringus kirjeldatud probleemid on jõudnud ka Eesti kaubandus-tööstuskoja esindajate kõrvu, kuid vähemalt mainekusimus kipub koja tegevjuhi Mait Paltsi sõnul pigem olulisust kaotama. „Need pole täna enam nii aktuaalsed kui veel mõned aastad tagasi, kuid neid siiski esineb. Põhjuseid tasub ilmselt otsida eelkõige teatud ajaloolisest eelarvamusest ja arvamus-est, nagu tähendaks odavam hind ka ilmingimata madalamat kvaliteeti,” sõnas Palts. „Tõenäoliselt on maineprobleemi vähenemist omakorda takistanud ka Soome meedias ikka aeg-ajalt kõneks olnud negatiivsed lood Eesti tööliste ja ka ettevõtjate käitumisest.” ●

Alates 21. augustist!

Igal argipäeval kell 19:30

OMAKOHUS

Mõistame Eesti elu üle omakohut.
Sõnaõigus on Sinul.

tv3.ee

rohkem värvi
rohkem elu

Estonian Airi hoiavad elus vaid meie lähipealinnade lühiliinid

Lennufirma Estonian Airi tänavuse esimese poolaasta 15 miljoni eurone kahjum kütab kirgi.

Ettevõtte juhatuse esimehele

Tero Taskilale on ette heidetud lennuliinide kehva valikut.

Skandinaavia reisijaid on palju rohkem, kuid suurenenud on ka riikliku kompanii kahjum.

Analüüs

Kadri Paas
uudised@ep.ee

Eesti Päevaleht otsustas uurida, millised Estonian Airi lennuliinid on rentaablid ning kuidas kujuneb lennupileti hind.

Estonian Air on andmeid alati kiivalt varjanud. Täpsed numbrid on ärisaladus. Tero Taskila ei ole nõus liinide täitumuseprotsendist rääkima. Siiski annavad tema ja Eesti Päevalehega kõnelema soostunud Estonian Airiga tihedalt seotud allikas aimu, mis liinidel toimub.

Selgub, et näiteks taganudetud Londoni liin oli kahjumlik ja tootis raha asemel kulu. Peamiselt seetõttu, et Londonisse lennati kõigest paar-kolm korda nädalas. Samas võib lennufirma rõõmustada Moskva ja Skandinaavia pealinnade vahelise liikluse üle: Stockholm, Oslo ja Kopenhaagen on rahateenimise mõttes tulutoovad. Eelkõige seetõttu, et sinna lendab firma mitu korda päevas. Ka Peterburi-Tallinna-Thbilisi liin on väga hästi lennatav. Kiievi liin on kuidas kunagi.

Doteeritud piletid

Londoni lendude kaotamise suhtes nendib Taskila, et kuigi lennufirma üritas saada kohta maailma ühele suuremale, Heathrow' lennuväljale, ebaõnnestus see paljuskil hinnaga pärast. „Kui valdavalt on lennunduses nii, et lennuvälja tasud sõltuvad sellest, millise lennukiga lennatakse, siis Heathrow ei tee vahet, kas maandub A380 või väike Embraer. Hind on ikka üks ja antud juhul meie kahjuks,” selgitab Taskila.

Londonis on viis lennujaama. Taskila ei ole maha matnud võimalust Londoni lennata taastada, kuid läbirääkimised pole lootustandvaid tulemusi andnud. „Meie jaoks on väga olulised ka lennujaama teised sihtpunktid. Meie kliendi jaoks ei ole London sihtpunktina sageli lõplik,” räägib Taskila.

Soome väikelinnade Jyväskylä, Joensuu ja Kajaani liinid on erineva täitumusega. „Kui Kajaani on väga kehva, siis teised väikesed linnakesed on väga korraliku täitumusega liinid. Norra Trondheim on kõikuv: nädala sees võib lennuk inimtühjalt lennata, nädalavahetustel on puupüsti täis. Peamiselt lendavad norralased. Suurem osa eestlasi ei ela napi rahakoti tõttu lihtsalt Norras puhkamist ja ajaveetmist üle,” märgib allikas.

Taskila lisab, et suviti lendavad näiteks Trondheimi liinil põhiliselt turistid, külmemal ajal aga peamiselt ärireisijad.

Milline on Estonian Airi jaoks „hea” liinitäitumus? Kui suudetakse maha müüa vähemalt 70% lennuki istekohtadest, võib lennuga rahul olla. Odavlennufirmade liinitäitumuse protsent peab valdavalt kõrgem olema, vähemalt 80%, sest nende piletid on odavamad.

Kahjumit suurendasid skandinaavlastele müüdavad odavad piletid. Kui Estonian Air norralastele, rootslastele ja soomlastele soodsaid lennuhindu ei pakuks, ei suvatseks need järgmisel korral enam Eesti Ohku lendamiseks valida. Eesti lendajaskond on nii väike, et sellele lootma jäädes võiks kohe pillid kotti pakkida.

Taskila rõhutab, et tegelikult saavad eestlased Estonian Airis kõige soodsama hinnaga pileti, sest igal juhul on alati mugavam otselend kui kas või ühe ümberistumisega reis. „Ükski lennufirma ei käsitle ümberistumisega reisi niimoodi, et kaks lendu tähendab toepelthinda. Müüakse mugavust, võimalusel võimalikult lühikest ümberistumisaega, mugavusteenuseid. Peame arvestama, et näiteks Norra turul, kus Estonian Airi väga hästi ei tuntu, peame end hinna ja kvaliteedi suhtega müüma, sest vastasel korral oleks nor-

Välismaalasel on soodne lennata

Näiteks Tallinnast Thbilisisse lennates maksab Estonian Airi edasi-tagasipilet 164,66 eurot, Norrast läbi Tallinna saab Estonian Airiga Thbilisisse aga 158,4 euro eest. Sooduskampaaniate hinna vältimiseks on graafikul toodud andmed edasi-tagasilennu kohta väljumisega 1. aprillil 2013 ja tagasitulekuga 8. aprillil 2013.

Graafika: Maret Müür

Eesti lendajaskond on nii väike, et sellele lootma jäädes võiks pillid kotti panna.

Estonian Air vaatab töö- ja puhkeaja poliitika üle, et efektiivsemaks muutuda.

ralastel palju teisi alternatiive meie asemel,” märgib Taskila.

Estonian Airi endine president Erki Urva kinnitab Taskila loogikat. „Transiitliikluse puhul välisurgudel suure allahindluse rakendamine on lennunduses üldlevinud praktika. Kui näiteks kaevuda eri hinnapakkumistesse, siis olen kindel, et võib leida ohtrasti näiteid, kus näiteks Finnairi, airBalticu, Czech Airline'i ja teiste lennufirmade Tallinnast müüdavad piletid läbi nende kodubaaside lõppsihtpunktidesse (London, Pariis, Kopenhaagen) on palju odavamad kui näiteks Estonian

Airi samadel päevadel müüdavad *non-stop*-piletid,” on Urva veendunud.

Ei pea kinni maksma

Tero Taskila on Estonian Airi koduturu avaramiseks venitanud. „See ei peaks aga kindlasti olema õigustuseks sellise hinnastruktuuri rakendamisele, mille läbi kahjum aina kasvab ja seda vaatamata suurele reisijate arvu kasvule. Eesti maksu- maksja ei peaks püsivalt kinni maksma naaberriikide reisijatele pakutavaid lennudotsioone. Kui transiitreisija ei suuda kinni maksta tema vedamise omahinda, siis pole sellisel tegev-

sel majanduslikku mõtet,” arvab lennufirma endine president Urva. Tema sõnul on Estonian Airi probleemide peamine põhjus Eesti riigi tellimus. „Seda pole kahjuks võimalik täita – lennata väga paljudesse sihtkohtadesse ja teha seda samas kasumlikult,” sõnab Urva.

Tero Taskila rõhutab, et Eesti riigi eesmärki on väga keeruline saavutada. Aga 2013. aasta lõpuks peaks Estonian Air siiski kasumise olema. Kuidas?

Estonian Airi nõukogu liige Valdo Randpere arvas hiljuti, et Estonian Air peaks praegu teenima iga reisija pealt 10 eurot rohkem. Tero Taskila on nõukogu liikme arvamusel kursis ja annab mõista, et niimoodi on kerge öelda, aga katsugu Taskila minna näiteks nõukogu ette ideega tõsta lennukipiletite hindu.

„See tähendab, et Estonian Air peab muutuma senisega võrreldes oluliselt efektiivsemaks, peame üle vaatama senise töö- ja puhkeaja poliitika, püüdma sõlmida töötajatega uue ajakohase kollektiivlepingu, suurendada lennusedust atraktiivsematesse sihtkohtadesse. Lennusedus on sisuliselt kasumi teenimise võti. Pole sagedust, pole kasumlikkust,” nendib Taskila. ●

LENNUKIPARK

Talvisteks lendudeks napib lennukeid

Estonian Air korraldas juuni lõpus talvise (november 2012– märts 2013) lennuperioodi pilete sooduskampaania sellistes sihtkohtades nagu Thbilisi, Pariis, Viin, London, Helsingi, Moskva ja Hannover.

Paar nädalat hiljem suleti osa liine müüdiva perioodiks, kaasa arvatud London. Tero Taskila sõnul ei oleks lennu-

firmal talvisel perioodil suletud sihtpunktidesse lihtsalt millegagi lennata. „Oktoobris lahkus Eestist meie ainus Boeing ning neli Embraerit hakkavad kordamööda korralises hoolduses käima. Ühe lennuki hooldus võtab umbes kuu aega,” räägib Taskila.

Ka üheltki liisingufirmalt ei õnnestunud nii lühikeseks ajaks asenduslennukit saada,

sest enamasti küündivad rendilennukite lepingud aastatesse. Paraku on pileti ostnud reisijaid alati kallim teiste lennufirmadega ümberistumistega sihtpunktidesse lennada. Tänavuse augustikuu seisuga on Estonian Airil kolm Bombardieri, neli Embraerit, üks Boeing 737-500, kolm Saabi ja üks ATR.

Tahad ATM-ist sularaha, helista kultuurijuhile

„Hoidku vald end rahva pahameele eest, kui pangaautomaat ära viiakse või side kinni pannakse,” löi kolme lapse ema Tiina Pillesaar käed puusa. Sulev Pöld arvas, et tuleb elu planeerida, siis saab hakkama.

Foto: Rein Sikk

Sularaha

SEB sularahaautomaat asub Avinurme kultuurimajas, see aga pole igal ajal soovijatele avatud.

Rein Sikk
Avinurme, Ida-Virumaa

Ida-Virumaal Avinurmes helistavad sularahata inimesed nädalavahetustel kohalikule kultuurijuhile, kes neid võimaluse korral aitab.

Piirkonna ainus sularahaautomaat, SEB panga oma, asub kohaliku kultuurikeskuse hoones. Selle juurde pääseb vaid siis, kui kultuurijuht maja ukse lahti teeb. Suvisel tööajal on vallamaja ja ujulaga samas hoones paikneva kultuurikeskuse uks loomulikult lahti, aga mitte nädalavahetustel. See tõttu pole haruldased telefonikõned, mis algavad sõnadega: „Kuule, ega sa majas pole, sularaha oleks hädasti vaja.”

Kultuurijuht Toomas Tikerperi oma hädaabiteenust ei reklaami, kuid asula vahel kohatud inimesed rääkisid heal sõnal nii temast kui ka ujulavõtme hoid-

jast, kes hädalised pangaautomaadi juurde lasevad – külarahvast ju vaja aidata.

„Kui ujula Ants ukse lahti teeb, saab ikka raha,” teadis pensionär Sulev Pöld, kes eile keskpäeval bussipeatuses mustikate kokkuostjaid ootas. Ka Evi Habakukk, samuti mustikaämber pihus, kinnitas, et on kultuurijuhi käest sularahaabi saanud. Tiina Pillesaare sõnul on küla avalik saladus, kuidas tööajal väliselt luku taga oleva rahaautomaadi juurde pääseda. Kõik kinnitasid, et on kentsakavõitu sularaha kättesaamisega harjunud, sest järgmised sularahaautomaadid asuvad alles veerandsaja kilomeetri kaugusel Mustvees ja veelgi kaugemal Iisakus.

Hea, et pangabuss käib

Pillesaar kostis, et ega see pidev sularahajama ikka õige ka ei ole. Hea veel, et pangabuss käib ja postkontor töötab, nii saavad oma rahaasjad korda ajada ka need vanurid, kes pangaautomaati pelgavad. „Hoidku vald end rahva pahameele eest, kui pangaautomaat ära viiakse või side kinni pan-

ALTERNATIIV

Konsum aitab hädast

SEB panga kommunikatsiooni juht Evelin Allas andis teada, et nad otsivad Avinurme sularahaautomaadi probleemile lahendust.

„Oleme huvitatud, et klientid pääseksid oma rahale igal ajal ligi ja et sularahaautomaadi kasutamine oleks neile mugavam,” teatas ta. Allas lisas, et SEB pangale on teada Konsumi kaupluseketi kava hakata järgmisel aastal Avinurme uut poodi ehitama. Pangal on plaan masin kaupluse valmimise järel sinna paigutada.

„Oleme uurinud ka varianti paigutada sularahaautomaat kuni Konsumi valmimiseni kusagile mujale sobivasse kohta. Läbirääkimised ja arutelud käivad. Aga peale turvalisuse on meie jaoks oluline ka sidevahendite olemasolu,” selgitas Allas.

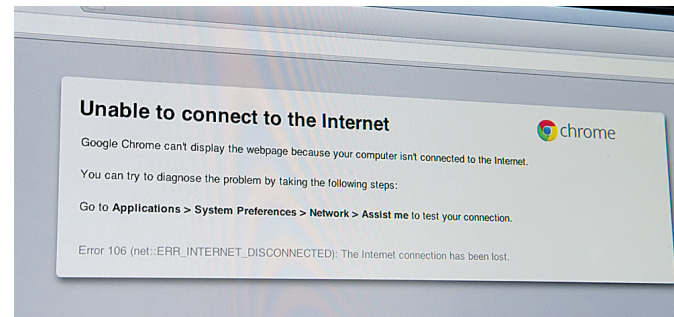
nakse,” löi kolme lapse ema käed puusa.

Toomas Tikerperi aga täpsustas, et tavaliselt tuleb ta tööle kaheksa paiku hommikul ja siis saab juba sularaha võtta, kuigi ametlikult algab pangaautomaadi töö üheksast. Viie paiku läheb maja üks kinni. Sügisest alates õhtuti läheb pangaautomaat lukku aga alles siis, kui ujula oma ukse sulgeb, umbes poole kümne paiku. Kui majas on mõni tähtsam üritus või pidu, pole välistatud sularaha saamine keskööni. „Õnneks öösiti koju helistatud pole,” rõõmustas Tikerperi.

Kentsakas olukord on kestnud alates 2007. aastast. Tollane vallavanem Indrek Kullam meenutas, et toona oli kättevõideldud sularahaautomaadist ilmajäämise hirm nii kole, et vald nõustus panga sooviga paigutada sularahaautomaat mitte avaliku kohta tänava veeres, vaid õhtul suletavasse kultuurimajja. Avinurme kauplus siis automaadist huvitatud polnud.

SEB pank põhjendab sularahaautomaadi majas, mitte tänava veeres hoidmise vajadust turvakaalutlustega. ●

Ekspert: üleeilne netikatkestus oli tõsine juhtum

Kesklinnas oli selline teade arvutiekraanil tavaline. Foto: Rauno Volmar

Netikatkestus

Esialgu antud lubadus, et rike saab kõrvaldatud kahe tunniga, ei pidanud vett.

Anna-Liisa Villmann
uudised@epl.ee

Küberturbeekspert Toomas Vaks nimetas Elioni üleeilset internetikatkestust tõsiseks juhtumiks, sest infosüsteemide toimimise katkemine võib väga ulatuslikult ühiskonna normaalsel elutegevust mõjutada.

„Eesti infoühiskond on haavatav ja katkestused mõjutavad igapäevaelu harjumuspärasest toimimist. Andmeside on elutähtis teenus,” kommenteeris viietunnist Tallinna kesklinna halvanud riket riigi infosüsteemi ameti (RIA) peadirektori asetäitja küberturbe alal Toomas Vaks.

„RIA-l pole samas andmeid, et seekordne rike oleks oluliselt häirinud teiste elutähtsate teenuste toimimist,” kinnitas ta.

Vaksi sõnul sõltub rikete mõju ühiskonnale sellest, kus, millal, millises ulatuses ja kui kaua on teenused häiritud.

„Näiteks võivad sidekatkestused põhjustada häireid riigiasutuste infovahetuses, kaardimaksetes või häirekeskuse töös,” loetles ta.

„Katkestus Tallinna kesklinnas on kindlasti tõsine juhtum. Siiski pole alati võimalik probleeme vältida, ent oluline on teenus kiiresti taastada ja toimimust õppida,” märkis Vaks.

Tallinna kesklinna piirkonnas on kindlasti tõsine juhtum. Siiski pole alati võimalik probleeme vältida, ent oluline on teenus kiiresti taastada ja toimimust õppida,” märkis Vaks.

Tallinna kesklinna piirkonnas on kindlasti tõsine juhtum. Siiski pole alati võimalik probleeme vältida, ent oluline on teenus kiiresti taastada ja toimimust õppida,” märkis Vaks.

PÕHIJUS

Rikke põhjustas võrguseade

Elioni tehnoloogiadirektor Kalev Reiljan ütles, et rikke põhjustas võrguseade, millega olid ühendatud teised võrguseadmed ja mis suunasid internetiliiklust selles piirkonnas.

„Rikket tingituna ei olnud eile võimalik Tallinna kesklinnas kasutada Elioni internetiteenust ja nuti-TV-d. Rike algas kell 12.54 ja lõppes 18.30. Enamik kliente ühendati internetiga kella 16-ks, kuid lõplikult sai rike kõrvaldatud 18-ks,” rääkis ta.

Mõjutatud ei olnud terve kesklinn, vaid Liivalaia tänav,

Rotermanni kvartal, Narva maantee algus ja lennujaama piirkond. „Rikke põhjustas võrguseade, millega olid ühendatud teised võrguseadmed ja mis suunasid internetiliiklust selles piirkonnas. Võrguseadme rikke tõttu tuli see välja vahetada. Esialgu antud lubadus, et rike saab kõrvaldatud kahe tunniga, venis pikemaks. Ajaline viivitus seisnes selles, et näiliselt lihtsalt lahendatav rike osutus siiski keerulisemaks ja selle kõrvaldamine aeganõudvamaks,” sõnas Reiljan.

LOE SELLE NÄDALA MAALEHEST:

Rämpstoit teeb lapsest vägivaldse täiskasvanu

» Teadlased on avastanud, et korraliku toidu puudumine **VÕIB MÕJUTADA LAPSE IQd.**

LOE VEEL:

» MRP-AEG 25.

Hirvepargi miitingu üks korraldaja Lagle Parek: meile meeldis hambaid näidata!

» Poed on septembrist kaduvatest **VANADEST ELEKTRIPIRNIDEST** juba praegu tühjaks ostetud.

Michali ja Lillo kriminaalasja raames on uuritud ka tunnistajate pangakontosid

Uurimine

Kas tunnistajate pangakontode väljavõtete tegemine on õigustatud, ei kommenteerita.

Kärt Anvelt

kart.anvelt@epi.ee

Reformierakondlaste Kristen Michali ja Kalev Lillo kriminaalasja raames tunnistajana ütlusi andma läinud inimesed on imestanud, kui vastas istuv uurija on võtnud kaustast tunnistaja pangaväljavõtted ning uurinud, miks on inimene arvele pannud 10 000 krooni või miks on tema sugulane kandnud talle üle mõnisada krooni.

Kontoväljavõtete kohta pole siiski kõigilt tunnistajatelt küsitud või vähemasti pole kõigile neid näidatud. Mõnelt tunnistajalt on ka lihtsalt vestluse käigus päritud, kas ta on annetusi teinud ja millistest tuludest. „Küsimused olid sellised, mis on avalikest andmetest teada ja kergesti leitavad,” märkis üks tunnistaja, kuid keeldus pooleli olevale uurimisele viidates pikemalt peatumast küsimustel, mida temalt täpsemalt uuriti.

Eesti Päevalehe andmetel on tunnistajatena üle kuulatud üle 30 inimese. Tegemist on Reformierakonna liikmete-

Kas jääda või minna – justiitsminister Kristen Michal on otsustanud võimaliku kohtukutse ära oodata.

Foto: Rauno Volmar

ga, kelle annetused kajastuvad annetuste registris. Suurärimehi nende seas pole, küll aga on väidetavalt tegemist keskmisest jõukamate inimestega.

Vastuolu või mitte?

Puhkusel viibivalt juhtivalt riigiprokurörit Heili Sepalt ei õnnestunud eile kommentaari saada, kas konkreetselt selle kriminaalasja puhul on

õigustatud tunnistajate pangakontode väljavõtete tegemine, kas see läheb vastuollu inimeste privaatsuse kaitsega ning kuivõrd on õigustatud küsimused põhjuste kohta, miks üks või teine inimene on neile pangaväljavõtteid teinud. „Uurimistoiminguid prokuratuur ei kommenteeri,” jäi riigiprokuratuuri pressiesindaja Katrin Lunt kidakeelseks.

Kui kriminaalasi kohtusse jõuab, kaetakse tunnistajate privaatsuse tagamiseks taolised isikuandmed, näiteks ka pangaväljavõtted toimikutes hiljem kinni, et avalikkus neid ei näeks.

Kas aga asi süüdistuse esitamiseni ja kohtuni jõuab, riigiprokuratuur eile ei kommenteerinud. Varasemalt on Sepp öelnud, et enne kohtueelse

menetluse lõpule jõudmist ei saa selles küsimuses seisukohti anda. „Lisaks on tegemist asjaga, kus ei piisaks kohtusse saatmiseks pelgalt prokuratuuri seisukohast, vaid lisaks ka õiguskantslerist ja riigikogust. Nii et kohtusse jõudmise lubamine või mitte lubamine praeguses faasis ei oleks kooskõlas seadusega,” on Sepp öelnud. ●

VEEL INFOT

Toimikusse lisati Fidenteri andmed

Suvel saatsid keskerakondlased Aadu Must ja Lauri Laasi prokuratuurile kuriteoteate seoses Äripäevas ilmunud lugudega firma Fidenter kohta, mille abil võis Äripäeva hinnangul toimuda Reformierakonna varjatud rahastamine. Eilne Kesknädal kirjutab, et juhtiv riigiprokurör Heili Sepp keeldus kriminaalasja algatamisest.

„Kuna kuriteoteade ei sisaldanud kuriteo tunnuseid, ei olnud riigiprokuratuuri hinnangul seaduslikku alust kriminaalmenetluse alustamiseks. Kuna kuriteoteate materjalid sisaldasid viiteid Eesti Reformierakonnale 2009. aasta vara ja majandustegevuse kohta, võivad need omada kriminaalasjas tõenduslikku või muud informatiivset väärtust ning lisati seetõttu toimikusse,” ütles riigiprokuratuuri pressiesindaja Katrin Lunt eile.

Justiitsminister ja reformierakondlane Kristen Michal on väljendanud valmisolekut ametist lahkuda, kui prokuratuur saadab ta Reformierakonna ebaseadusliku rahastamise süüdistusega kohtusse.

AS EESTI AJALEHED RIDADESSE ON OODATUD

reklaamiosakonna kujundaja

TÖÖ SISU:

- reklaamide kujundamine
- reklaamide tehniline kontroll ja vajadusel klientide nõustamine
- reakuulutuste küljendus ja reklaamilehekülgede montaaž

SOBIV KANDIDAAT:

- tunneb end koduselt kujundus- ja fototöötlusprogrammides
- omab töökogemust Adobe CreativeSuite'i programmidega
- (InDesign CS, PhotoShop CS, Illustrator CS)
- on loominguline, aga samas ka korrektne
- talub pinget ja peab kinni tähtaegadest
- on koostööaldis klientide ja kaastöötajatega

MEIE POOLT:

- mitmekülgne ja väljakutseterohke töö
- moodsad töövahendid, uusim kujundustarkvara
- Toetavad kolleegid ja toredad kliendid
- Eneseteostusvõimalused Eesti suurimas meediakontsernis

Kandideerimiseks palume saata CV ja näidistöö (kujundatud reklaam või trükise näidis PDF-failina) hiljemalt **31. augustiks** e-postile ave.lindberg@lehed.ee
Lisainfo: tel 6698022, Ave Lindberg, personalijuht

AS Eesti Ajalehed põhitegevusala on kahe Eesti suurima nädalalehe – Eesti Ekspressi ja Maalehe – ning kvaliteetpäevalehe Eesti Päevaleht väljaandmine. Lisaks paberlehtedele haldab AS Eesti Ajalehed veebiväljaandeid www.epi.ee, www.ekspress.ee, www.maaleht.ee ja www.aialeht.ee, annab välja ajakirja Maakodu ning tegeleb kliendilehtede ja raamatute kirjastamisega ning digitaalsete lehtede väljaandmisega. Ettevõtte kuulub börsil noteeritud meediakontserni AS Ekspress Grupp. ASis Eesti Ajalehed töötab 300 inimest.

Eesti Ajalehed

Jazzkaare hooaja avakontsert katusel!

L 25.08 16:00
Katusekino

Piletid hinnaga 10.-/8.- (sooduspilet tudeng, pensionär) müügil Piletilevi müügikohtades ja tund enne algust kohapeal. Elioni klientidele piletid 20% soodsamalt! Sooduspileteid on piiratud koguses. Jazzkaare info 6660030 ja piletid@jazzkaar.ee

Elion
Vabadus nautida

Jazzkaare
2012
25.08-02.11

Foto: Grete Laus

SOTSIDE TÕUS SOOMES

Soome rahandusminister Jutta Urpilainen on Kreeka kriisis suutnud sotsiaaldemokraatide populaarsuse tõsta peaaegu Kokoomusega võrdses (20,3 ja 20,4 protsenti). **Helsingin Sanomat**

USA-S VAHISTATI PRESIDENT OBAMAT ÄHWARDANUD MEES

Ühendriikide presidente kaitsev salateenistus vahistas mehe, kes oli pommitanud riigipea Barack Obamat ähvardavate elektronkirjadega. Salateenistuse esindaja ütles telekanalile CNN, et „häi-

rivatest elektronkirjadest” teatas neile föderaalne juurdlusbüroo. Ähvardusi saatnud Seattle’is elavalt 31-aastaselt mehelt võeti vahistamisel ära ka jahipüss. **Delfi**

KREEKA VAJAB JÄLLE ROHKEM AEGA

Hiiglasliku abipaketi saanud Kreeka ei tule endiselt oma kärepubadustega toime. Peaminister Antonis Samaras küsib Euroopa riikidelt veel kord ajapikendust. Kui Kree-

kale järele ei anta, on endiselt võimalik, et järgmisi abiraha väljamakseid talle enam ei tehta ja riik läheb pankrotti. See tähendaks aga ka lahkumist euroalast. **BBC**

Venemaa Poliitbüroo 2.0 liikmed

Venemaa võimutipp hakkab üha enam meenutama samasugust oligarhlikku valitsemist, nagu kehtis omaaegses Nõukogude Liidus. Edukust määravad isikutevahelised suhted, mitte enam valijate hää. Analüüsifirma Minchenko Consulting joonistas välja nüüdseks kujunenud võimustruktuuri, mida nad nimetasid Poliitbürooks 2.0*. Vaata lähemalt digilehest.

Väidetav „poliitbüroo”

Vladimir Putin
Venemaa president

Igor Setšin
endine asepeaminister, praegu Rosnefti juht

Sergei Tšemezov
endine KGB-lane, varasem Rosoboronekspordi, nüüd Rostehnologija juht

Gennadi Timtšenko
miljardär (9,1 mld dollarit), nafta- ja gaasitransiidi hall kardinal

Juri Kovaltšuk
miljardär (1,9 mld dollarit), Rossija panga juht, Putini isiklik pankur

Sergei Sobjanin
Moskva linnapea, endine Putini administratsiooni ülem

Sergei Ivanov
endine KGB-lane, praegune Putini administratsiooni ülem

Vjatšeslav Volodin
Putini administratsiooni ülema 1. asetäitja, juhtis presidendi valimisstaapi

Dmitri Medvedev
ekspresident, Venemaa peaminister

„Poliitbüroo liikmekandidaadid” Jõustruktuuride blokk, endised KGB-lased

Aleksandr Bortnikov
endine KGB-lane, föderaalne julgeolekuteenistuse (FSB) direktor

Anatoli Serdjukov
ekspeaminister Viktor Zubkovi väimees, praegu kaitseminister

Vladimir Kolokoltsev
pikaaegne miilitsatöötaja, nüüd siseminister

Aleksandr Bastrõkin
endine komsomolitegelane, riikliku uurimiskomitee juht

Viktor Ivanov
endine KGB-lane, narkovastase teenistuse juht

Viktor Zolotov
endine KGB-lane, presidendi julgeolekuteenistuse juht

Jevgeni Murov
endine KGB-lane, föderaalne kaitseteenistuse ülem

Jevgeni Školov
endine KGB-lane, presidendi nõunik

Nikolai Patrušev
endine FSB juht, Venemaa julgeolekunõukogu sekretär

Äriringkonnad ja oligarhid

Roman Abramovitš
investor, Tšukotka kuberner, 12,1 mld dollarit

Vladimir Jakunin
Venemaa Raudteede juht

Aleksei Miller
gaasimonopoli Gazprom juht

Arkadi Rotenberg
ehitusäri, 1,0 mld dollarit

German Gref
eksminister, Sberbanki juht

Vladimir Potanin
metallurgiaäri, 14,5 mld dollarit

Oleg Deripaska
alumiiniumiäri, 8,8 mld dollarit

Mihhail Fridman
investor, 13,4 mld dollarit

Ališer Usmanov
metallurgiaäri, 18,1 mld dollarit

Viktor Vekselberg
naftaäri, 12,4 mld dollarit

Vagit Alekperov
Lukoili juht, 13,5 mld dollarit

Aleksei Mordašov
teraseäri, 15,3 mld dollarit

Vladimir Jevtušenko
telekomiaäri, 6,0 mld dollarit

Regionaalsed liidrid

Georgi Poltavtšenko
endine KGB-lane, Peterburi kuberner

Sergei Šoigu
eksminister, Moskva oblasti kuberner

Rustam Minnihhanov
Tatarstani president

Ramzan Kadõrov
Tšetšeenia Vabariigi juht

Aleksandr Vološin
kunagine presidendi administratsiooni ülem

Anatoli Tšubais
kunagine Venemaa erastamisjuht

Sergei Narõškin
riigiduuma esimees

Patriarh Kirill
Moskva ja kogu Venemaa õigeusu kiriku pea

Anatoli Kudrin
endine rahandusminister

„Süsteemne opositsioon”

Vladimir Žirinovski
liberaaldemokraat

Gennadi Zjuganov
kommunist

Sergei Mironov
partei Õiglane Venemaa

Mihhail Prohhorov
miljardär, 13,2 mld dollarit

Tehniline blokk („keskkomitee sekretariaat”)

Igor Šuvalov
asepeaminister, endine Putini nõunik

Vladimir Kožin
Putini administratsiooni varahalduse ülem

Aleksei Gromov
Putini administratsiooni asejuht

Aleksandr Hloponin
presidendi eriesindaja Kaukaasias

Vladislav Surkov
asepeaminister, valitsusaparaadi ülem

Dmitri Kozak
asepeaminister, kunagine valitsusaparaadi ülem

Sergei Lavrov
välisminister, kauaaegne Nõukogude diplomaat

Elvira Nabiullina
presidendi abi, endine majandusminister

Anton Vaino
Putini administratsiooni ülema asetäitja

Dmitri Peskov
Putini administratsiooni ülema asetäitja, presidendi pressiesindaja

*poliitbüroo oli Nõukogude Liidu kõrgeim ainuparteiline võimuorgan, mis eksisteeris vaheaegadega 1917–1991

VENEMAA LIITUS VIIMAKS WTO-GA

Pärast aastaid kestnud läbirääkimist sai Venemaast eile maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) liige, mis toob kaasa ka imporditollide alandamise. Eesti majandusministeeriumi majan-

dusanalüüsi talituse juhi Meelis Kitsingu sõnul on sellel oluline mõju, kuid pigem avaldub see pikaajaliselt, sest paljude kaubagruppide puhul on määratud üleminekuaeg. **ERR**

SAAREMAA JÄI ELEKTRITA

Eile kella poole kolme ajal jäi elektrita suur osa Saaremaast ja Muhumaast, sest elektrikutel juhtus liini remontides õnnetus, mis tekitas lühise. Rike kõrvaldati siiski 20 minutiga. **Delfi**

ENERGIATURU AVANEMINE

Baltikumi suurim elektrimüüja Latvenergo teatas, et avalikustab nii eraisikutele kui ka äritarbijatele suunatud hinnapaketid ja liitumisvõimalused 19. septembril. **EPL**

RENOVEERIMISTOETUS

KredEx peatab raha lõppemise tõttu alates tulevast esmaspäevast eramajade renoveerimistoetuse taotluste vastuvõtu. Seni on esitatud 254 taotlust kogumahuks 3,22 mln eurot. **Delfi**

Esimene kodu hakkas elektrit Eesti Energiale müüma

Läbimurre

Majaperemehe Vello Ohu arvutustel tasub investeerida päikesepaneelidesse ära 10–12 aastaga.

Andres Reimer
andres.reimer@ep.ee

Eile saatis Türi majaomanik Vello Ohu ülekandevõrkude ettevõttele Elering taotluse taastuvenergia toetuse saamiseks, sest ta hakkas oma kodumaja katusele paigaldatud päikesepaneelidega elektrit tootma.

Jaotusvõrguettevõtte Elektrilevi menetleb praegu 140 samasugust projekti. Ohu on esimene, kes sõlmis mikrotootjana liitumislepingu, samuti sõlmis ta kodus toodetud elektrit müügiks tarnelepingu Eesti Energiaga. „Kui varem maksin igakuiselt elektrit eest ligi 35 eurot, siis eelmisel kuul vaid 16 eurot,” rääkis Ohu.

Türilane paigaldas 2,5 kW võimsusega päikesepaneelid katusele oma majapidamise tarbeks. Päikeseenergia töötav süsteem vajab võimsat sal-

vestit, et tarbijat ka pimedal ajal vooluga varustada. Suure akupargi asemel võib aga salvestina kasutada üldkasutatavat elektrivõrku, millega liitumiseks tuleb sõlmida leping kohaliku jaotusvõrgu ettevõttega. Pärast võrguga liitumist ostab elektrit müügiga tegelev ettevõtte kodus toodetud voolu ära ja lahutab selle maha klienti igakuisest elektriarvest.

„Loodan, et aastaringselt tarbin poole oma toodetud elektrist ise, poole aga müün võrku ära,” selgitas Ohu. „Minu eesmärk pole elektrit müüa, vaid seda maksimaalselt oma majapidamises ära kasutada, ülejäägi annan ära.”

Loota on ka lisateenistust

Sellelipoolest saatis Ohu eile teele taotluse, et saada taastuvenergia toetuste jagajalt Eleringilt tavapäraselt 5,3 senti suurust toetust iga toodetud kilovatt-tunni eest. Toetuse abil võib Ohu lootuda ligi 240 euro teenimisele aastas, sest arvutab oma seadme tootmismahuks 4500 kilovatt-tundi elektritootmist.

Saksamaalt ostetud päikesepaneelid maksid alla kahek-

Türilase Vello Ohu päikesepaneelidega kaetud katus vähendas elektriarvet kohe enam kui poole võrra.

Foto: Kaspar Pokk

sa tuhande euro, ligi tuhat eurot kulus võrguga liitumiseks. Majaperemehe hinnangul tasub investeerida praeguses turuseisus ära 10–12 aastaga.

Vello Ohu suguseks elektrit mikrotootjaks tahab saada juba 140 taotlejat.

Elektrilevi peab Ohule kuuluva seadme liitumist oma võrguga läbimurdeliseks, mille eeskujul lahendatakse kõik järgnevad taotlused.

„Tänu selle mikrotootja ga läbitud pilootprojektile on meil protsess kõvasti eda-

si arenenud ja kliendipoolne koostöö oli lausa autasu väärt,” ütles Elektrilevi liitumiste spetsialist Meelis Kaps.

Praegu on ettevõttel võrguleping 11 mikrotootjaga sõlmimisel, puudu on vaid allkirjad. Kaksteist mikrotootmisest omanikku on võrgulepingu sõlmimise lõppfaasis, kuid enne allkirjastamist on vaja lõpetada liitumisega seotud elektrivõrgu ehitustööd ja teostada seadmete tehnilise korrasoleku kontroll.

Seni veel monopoliseeritud Eesti Energia kinnitusele ootavad nad mikrotootjaid lausa avasüli. „Täna sõlmime lepinguid tähtajaliselt, kehtivusega 2012. aasta lõpuni, mil elektriturul Eestis täielikult avaneb.

NÄPUNÄITED

Nii saab eestlane endale koduse elektrijaama

- Mikrotootjal kulub võrguga liitumiseks poolteist kuud. Edu nimel peab ta täitma kõiki võrguettevõtete tingimusi.
- Selleks, et osta õige elektritootmise seade, tuleb võtta tehnilised tingimused võrguettevõtjalt, kes määrab, millistele tingimustele need peavad vastama. Seadme soetamise järel tuleb võrguettevõtjaga kooskõlastada selle tehnilised andmed ja paigaldamisjoonised.
- Võrguettevõtja poolt paigaldatakse tootmisest seadmele kaheksaühe võimsusega ja katkestuslüliti.
- Välja ehitatud süsteemile tuleb tellida pädevast elektritootjast eraettevõttest elektritootmise nõuetekohasuse tunnistus.
- Võrguettevõtjaga tuleb sõlmida elektrivõrguga liitumise leping.
- Sama elektrimüügifirmaga, kellelt ostetakse elektritootmist oma majapidamise tarbeks, sõlmistatakse ka tarneleping oma tootangu müügiks. Elektrifirma arvestab igakuisest arvest maha koduse seadme poolt võrku edastatud elektritootmist, mis Eesti Energia puhul on 2,81 eurot kilovatt-tunnilt.
- Lisaks võib Eleringile esitada taotluse taastuvenergia toetuse saamiseks, mille suurus on 5,3 senti toodetud kilovatt-tunnilt.

Allikad: Vello Ohu, EPL

Alates 2013. aastast sõlmime soovi korral uue lepingu,” rääkis Eesti Energia pressiesindaja Eliis Vennik. „Avatud elektriturul müüjat valides tasub silmas pidada, et nii elektrit ostu- kui müügileping peavad olema sõlmitud sama elektrimüüjaga.”

Elering on kimbatuses

Eesti Energia on muutnud mikrotootja arvelduse elektritootmisel võimalikult lihtsaks. Elektrit tagasimüük on toodud eraldi reana elektriarvel, näidates tasaarveldust toodetud ja tarbitud elektritootja kohta.

Eleringist väljendati mikrotootjatele taastuvenergia toetuste maksmise suhtes kimbatust, sest seni pole ühtegi taotlust menetletud. Ettevõtete pressiesindaja tõdes, et seadus lubab toetust maksta kõigile tootjatele, kui nad vastavad tehnilistele tingimustele, see tähendab, et on liitunud võrguettevõttega. Aga kuidas täpselt mikrotootjate taotlusi läbi vaatama hakatakse, on veel otsustamata.

Eleringi ebakindluse taga võib peituda hirm, et elektritootmist võidakse hakata kasutama riigilt subsidiumide väljapumpamiseks.

„Kui mikrotootmine on elektrit säästmisele suunatud mõtestatud tegevus, siis põhimõtteliselt ei peaks ta subsidiume vajama,” ütles majandusminister Juhan Parts. „Me oleme eeskirju sättinud nii, et mikrotootmine muutuks võimalikuks. Nüüd peame analüüsima, millisel tasemel on toetused mõistlikud. Ebareaalne oleks mõelda, et väga väike tootja saab subsidiumi abil väga suurt sissetulekut.”

KESKKONNAAMET

Keskkonnaamet teatab:

Kuni 06.09.2012 (k.a) on võimalik AS Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus jäätmete ladestusala (katastriüksuse tunnus 24504:004:0340) sulgemislahenduse muutmise keskkonnamõju hindamise programmiga tutvuda ning esitada kirjalikke ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi tööpäeval Keskkonnaameti Harju kontoris Viljandi mnt 16, Tallinn (kontaktisik: Diane Banhard, diane.banhard@keskkonnaamet.ee). Programm on tutvumiseks ka www.keskkonnaamet.ee veebilehel. Arendaja on AS Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus (kontaktisik: Allan Pohlak, allan.pohlak@veolia.ee). Tulenevalt asjaolust, et viimastel aastatel kasutusele võetud tehnoloogilised lahendused annavad prügilasulgemisel parema tulemuse ja minimeerivad võimalikke keskkonnamõjusid, soovib arendaja muuta prügilasulgemise projektis ette nähtud sulgemislahendust. KMH eesmärk on hinnata ladestusala sulgemislahenduse muutmise kaasnevaid keskkonnamõjusid. Avalik arutelu toimub 6.09.2012 Jõelähtme Rahvamajas kell 18:00.

Korraldame kogu Eestis ja Soomes töstuki, teleskooplaaduri, korvtöstuki, kraana, tööstuskraana, laadurkraana ja muude teiseladusseadmete juhtide kaardikoolitusi ning töstetööde

TÖÖOHUTUSKOOLITUSI

Koolitused on neile isikutele, kes oma töökohal Soomes või mujal Põhjamaades kasutavad oma töös erinevaid töste- või teisaldusseadmeid. NB! Ilma juhiloata ei ole nende seadmete kasutamine lubatud.

Järgmised kursused:

Koolitus korvtöstuki juhile, tööandja juhuluba

Tallinn 24.09.2012

Koolitus töstuki ja teleskooplaaduri juhile, tööandja juhuluba

Tallinn 24.09.2012

Tuletöö- ja tööohutuskardi (roheline kaart) koolitused vastavalt tellimustele.

Registreerimine kursustele ja lisainfo www.suotu.eu ja www.suotu.fi või tööpäeviti kella 9 - 16 telefonil **55-530505** (eesti keeles) ja +358-451140099 (soome keeles)

Suomen Turvallisuuskoordinaattorit - SuoTu

Saarijärventie 1153,
44190 Äänekoski, SOOME
Lõotsa 4, 11415 Tallinn, EESTI

Alzheimeri tõbe peab mõistma

Vaimne tervis

Kuigi Alzheimeri tõbi on pöördumatu, saab sümptomite süvenemise kiirust veidi pidurdada.

Ülla Linnamägi

TÜ närvikliiniku arst-õppejõud

Dementsus on enamikul juhtudel aeglane või järkjärguline vaimse võimekuse kaotus. Sellest annavad märku mälu ja mõtlemisvõime vähenemine, varasemate käepäraste oskuste kahanemine, süvenev isiksuse muutus kuni selle häääbumiseni. Kõige rohkem segavad lähedasi aga psüühika- ja käitumishäired.

Dementsust kutsuvad esile üsna paljud haigused. Sagedasemate pöördumatute põhjuste hulka kuuluvad Alzheimeri tõbi jt aeglast närvirakkude hukku põhjustavad ajuhaigused (Lewy kehakeste haigus, frontotemporaalsed dementsused), ajuverearvustuse häiretest tingitud ehk nn vaskulaarsed dementsused, aids. Dementsust võivad põhjustada ka väga harva esinevad haigused, nt Creutzfeldti-Jakobi tõbi.

Teised, pöörduvad põhjused peaksid õige ravi ja lähenedamisega andma lootust seisundi paranemiseks. Siia kuuluvad kirurgilist ravi vajavad ajutraumad ja healoomulised ajukasvajad, samuti teiste elundite (nt maks, neerud) rasked kahjustused. Loetelu pikendavad kilpnäärmehaigused, alkoholi liigtarbimine, B12-vitamiini puudus organismis.

Tekkepõhjusi on palju

Pöörduvad põhjused on samuti ravimite kõrvaltoimena tekkinud dementsus, eriti kui on kasutatud palju eri ravimeid. Ekslikult võib pidada sümptomite sarnasuse alusel dementsuseks rasket depressiooni. Et võimalikke tekkepõhjusi on palju, peab dementsussündroomi kahtluse korral alati konsulteerima oma arstiga.

Alzheimeri tõbi areneb igal haigestunud erinevalt.

Foto: Shutterstock

Sagedasim dementsuse põhjus, Alzheimeri tõbi, moodustab üle poole kõigist kõnealuse sündroomi juhtudest. See on progresseeruv ja pöördumatu ajuhaigus. Praegu on siiski kasutusel mõned ravimid, mis haiguse sümptomite süvenemise kiirust vähesel määral pidurdavad. Mälu halveneb ja kaob täiesti, samuti halvenevad kuni täieliku kaoni arusaamine ja otsustusvõime, keelekasutus ja kõne. Lisanduvad isiksuse muutused ja käitumishäired, esineda võib segasuseisundit. Äärmuslikel juhtudel ning lõppstaadiumis ei tunne haige enam ära oma lähedasi, ei oska kõndida, istuda ja süüa.

Kuigi Alzheimeri tõbi areneb igal haigestunud erinevalt, jagatakse see staadiumideks. Mõnel juhul kulgeb haigus kiiremini ja staadiumid läbitakse lühema ajaga. Enamasti on

see nii varasema algusega juhtudel – kui esmassümptomid ilmnevad enne 60. eluaastat. Kõrgemas eas alanud haigus kulgeb pikaldasemalt ja võib kesta kuni 20 aastat. Keskmiseks kestuseks peetakse seitset aastat.

●●**Esimeses staadiumis** kahanevad aegamisi vaimsed võimed. Ilmnevad viited mälu

iga väikseimagi kõrvalärrituse peale rivist välja. Väheneb spontaansus, esineb initsiatiivitus ja ettevõtlikkuse vähenemist, reaktsiooniaeg pikeneb, õppimisvõime kuhtub. Välditakse uusi situatsioone ja eelistatakse tuttavaid olukordi ning ümbrust. See väljendub ka autojuhtimisel: tuttavatel teedel saadakse hakkama, kuid võõramas ümbruses kaldutakse kergesti õigelt rajalt kõrvale. Autojuhtimisel on üha rohkem probleeme tähelepanu jagamisega – ei suudeta samal

Dementsussündroomi kahtlusel tuleb kohe konsulteerida oma raviarstiga.

halvenemisele ja kergekujulised meeleoluhäired, peamiselt depressioon. Iseloomulik on liigse ärevuse teke olukordades, mis varem stressi ei tekitanud. Haiged näivad kiiremini väsivat, on ärevad ja lähevad

ajal jälgida liiklusemärke, ümbritsevat liiklust ega kaasliiklejaid. Tavaliselt eitatakse oma üha süvenevat mäluhäiret ja süüdistatakse teisi, kui midagi on valesti tehtud, mõni asi on kadunud või valesse kohta

pandud, samuti muudes enda tekitatud arusaamatustes.

●●**Teises staadiumis** saadakse küll iseseisvalt hakkama lihtsamate igapäevatoimingutega, kuid nõudlikumad ülesanded (nt arvete maksmine, elektrijuhtmete parandamine, ukseelukuh vahetamine, keerulisemate roogade ja konservide valmistamine) käivad juba üle jõu. Unustatakse üha rohkem. Samal ajal kiputakse vihastuma, kui lähedased püüavad aidata. Kõne aeglustub ja otsustusvõime on halvenenud. Poole lause pealt või-

dakse unustada, mida kavatseti öelda, ja tavatsetakse korduvalt küsida samu küsimusi. Osal juhtudel halveneb emotsionaalne suhe elukaaslasega. Häirub sotsiaalne suhtlus, tekib kalduvus eralduda. Väliselt käitumiselt võib jääda veel normaalne mulje, juteldakse ja naeratakse nii nagu varem. Huvitav ilming on oskus oma puudusi varjata.

●●**Kolmandas staadiumis** on puue ilmne. Lühiajaline mälu on muutunud väga halvaks, kuid mälestused kaugemast minevikust võivad veel täiesti selgelt meeles olla. Aga unustatakse ka terveid ajalõike. Agiteeritus, kahtlustamine ja ärevus tekitavad rahutust ning sunnivad kodust põgenema. Kiputakse ära eksima ja tihti läheb meelest, kus parasjagu viibitakse. Enam ei teata kuupäevi, ei orienteeruta kella- ja aastaajas, kuuldavale võidakse tuua olematu sõnu, ei tunta ära lähedasi ega sugulasi.

●●**Neljandas staadiumis** on haigus täielikult röövinud oma ohvri isiksuse. Vajatakse abi ja valvet 24 tundi ööpäevas ning ollakse täielikult sõltuvad hooldajast. Ei olda teadlikud ümbrusest, eksitakse ka korteri/elamispiinna piires. Olla võib unehäireid ja hallutsinatsioone ning nende mõjul minnakse öösiti uitama. Selles staadiumis kaob kontroll põie ja päraku üle. Lähedased hooldajad kaaluvad üha sagedamini hooldekodu vajadust.

●●**Viimas, lõppstaadiumis** kaob võime närida-neelata. Kujuneb vastuvõtlikkus kopsupõletikele ja nakkustele. Tekib hingamisraskusi, eriti kui jäädakse täielikult voodihaigeks. See haigus on alati fataalne. ●

TASUB TEADA

Avatud on mälukliinik

●● Eestis põeb Alzheimeri tõbe veidi üle 10 000 inimese. Õnneks lisandub haiguse tekkepõhjuse kohta pidevalt uut teavet.

●● Sellest aastast on Tartu ülikooli kliinikumis ambulatoorse vastuvõtu ajal avatud nn mälukliinik, kuhu oodatakse kõiki mäluhäire probleemidega haigeid.

●● Järjekorrad mälukliiniku vastuvõtule ei ole pikad, aga registreerimisel tuleb kindlasti öelda, et tegemist on mäluprobleemiga.

Allikas: Dr Ülla Linnamägi

Kvaliteetse kalaõli sooduspakkumine

Bio-Marin Natural sidrunimaitsega kapslid

Augustis kuni
-25%

Pakkumine kehtib hästivarustatud apteekides

a. Apotheka

KENZO Columbia levis bollé

prilliraamid
-50%

Clear Lens prilliklaasid

-30%

Nägemise kontroll on ostjale tasuta.

norman optika

TALLINN, Rävala 6, Tõnismägi 16A, Merimetsa tervisekeskus, Paldiski mnt. 68A;
PÄRNU, Rüütli 14; KURESSAARE, Kohtu 1, Auriga keskus, Tallinna tn 88;
HAAPSALU, Karja 7. www.normanoptika.ee

EESTI ANIMAFILM MAAILMA PARIMATE HULGAS

Rao Heidmetsa nukufilm „Prohveti sünd” valiti Hiroshima rahvusvahelise animafestivali programmi „Best of the world”, mis koondab viimaste aastate silmapaistvamaid nuku- ja joo-

nisfilme kogu maailmast. 23.–27. augustini kestab festival on Prantsusmaal peetava Annecy ja Kanada Ottawa festivali kõrval üks kolmest maailma väärkaimast. **EPL**

KRAHLI UUS PEOSEERIA

Homme toimub Von Krahls uue peoseeria Soulbox avaüritus, kus ühendavad jõu DJ Eestist ja MC Inglismaalt. Põnevate plaanidega Soulbox on seadnud sihi pehmemale *drum'n'bass*’ile. **EPL**

ETV KOORI PÄRJATI TAAS

ETV tütarlastekoor ja dirigent Aarne Saluveer pälvisid silmapaistva muusikalise tegevuse eest maineka Guido d'Arezzo Fondi auhinna. Auhind antakse üle sel laupäeval Arezzos. **EPL**

Hiroaki Umeda: kui robot oskaks tantsida, siis mina ei tantsiks

Intervjuu

Mari Peegel
kultuuritoimetuse juht

Täna saab Augustitantsul näha jaapani avangardi etendusi, kus inimkeha ja tehnoloogia saavutavad võrratu sünteesi.

●●Hiroaki Umeda, olete ühes varasemas intervjuus öelnud, et teie liigutused põhinevad nn primaarsel tundel või tunde-eelsel olekul, mida jaapani kultuuris nimetatakse *jodo*’ks. Kas saaksite seda mõistet veidi lahti seletada?

Jodo on tunnete allikas. Olen veendunud, et emotsioonid on välja arenenud inimestevahelises sotsiaalses suhtlemises. Emotsioon on n-ö ühishimetus, mida inimesed vajavad, et ühiskonnas hakkama saada. *Jodo* tekib aga enne emotsioone ja muutub siis eri tunneteks.

Kuna *jodo* on jaapanikeelne sõna, kasutan ma rohkem ingliskeelset sõna „impulss”.

Mida ma tahan oma etendustega saavutada, on selle impulsi jagamine publikuga. Ei mingit lugu, dramaturgiat. Kesken- dun materjalile ja ülesehitusele, sellele, kuidas impulssi edasi anda nii, et see ärkaks uuesti vaatajate kehas. Mulle pole etenduse loomine ja rahva ette toomine enda mõtete väljendamine või enesenäitamine. Oma etenduste kaudu tahan jagada midagi ühist, midagi, mis on meie kõigi kehas juba olemas.

Laval on igal elemendil – tehnilisel lahendusel, muusikal, kehal – sama väärtus.

●●Kui lihtne on teil oma esinemisi improvisatsioonile üles ehitada? Impro esitajad on rääkinud, et mõnikord lihtsalt pole võimalik õiget tunnet kätte saada ja see, kas tunne tuleb, ei sõltugi alati iseendast ega oma ettevalmistusest.

Laval improviseerida pole lihtne, aga see on siiani ainuke viis, mille olen leidnud, mis

aitab mul oma eesmärgi tantsus ellu viia. Koreograafia roll mu etendustes on olla raamiks improvisatsioonile. Need raamid koosnevad liikumise eri tekstuuridest, mis ei põhine tunnetel, vaid on pigem abstraktsed. Enne sõud püüan lihtsalt lõdvestuda.

●●Olete tegelenud tantsukunstiga üle kümne aasta. Kas ja kuidas on teie tööde filosoofia aastate jooksul muutunud?

Mida olen püüdnud oma töödega edasi anda, on sama, mis alustades. Muutunud on viis, kuidas pügin eesmärgi, mida ma kunagi päriselt ei saavuta.

●●Laval sulate mõnikord täiesti ühte arvutiga loodud taustadesse. Kas usute masina ja inimese ühendusse? Et selle kaudu on võimalik luua midagi kaunist?

Inimkeha on mu töödes lihtsalt objekt. Laval on kõigil elementidel – tehnilisel lahendusel, muusikal, kehal – sama väärtus. Kui robot suudaks tantsida nagu mina, siis ma ei tantsiks. Usun, et iga objekti

varal on võimalik luua midagi ilusat.

●●Teie lavastuste valguslahendused ja visuaalsed elemendid, mis lavale projitseeritakse, meenutavad mulle veidi Yayoi Kusama teoseid. Kas olete olnud kunagi temast või mõnest teisest kunstnikust inspireeritud?

Mulle meeldivad paljud kunstnikud, kuid ma ei saa öelda, et nad oleks mind inspireerinud. Tean ise täpselt, mida tahan teha. Yayoi Kusama teosed on muidu väga ägedad küll. ●

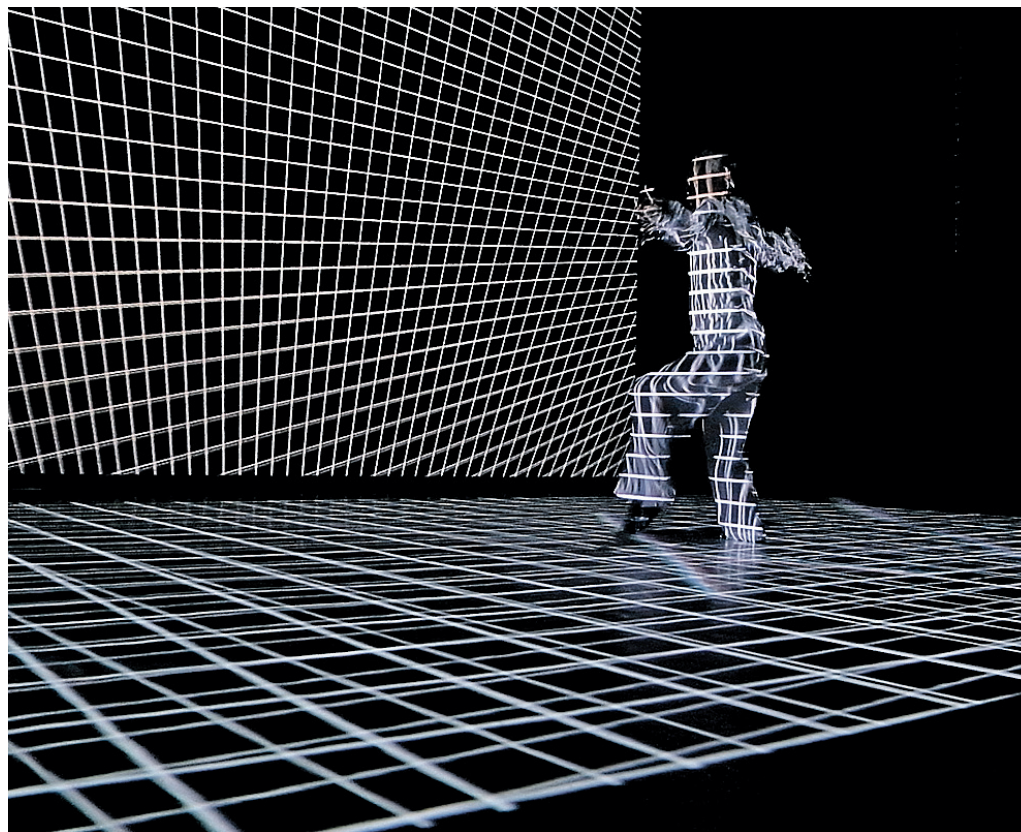

Foto: Alex

KES TA ON?

Hiroaki Umeda

Sündinud 1977. aastal, elab ja töötab Tokyos.

●●Ta on õppinud fotograafiat Jaapani Nihoni ülikoolis, kuid 20-aastaselt keskendus vaid tantsule. 2000. aastal lõi ta oma tantsukompanii S20. Kuulsamate etendustega „While going to a condition”, „Finore”, „Duo”, „Accumulated Layout” on ta esinenud

paljudel nimekatel etenduskunstide festivalidel üle maailma.

●●Täna Tallinna etendusel esitab ta kaks teost: „Haptic” (2008) keskendub valguse ja värvi efektidele ning „Adapting for Distortion” (2008) on inspireeritud kineetilise kunstist ja kasutab arvutiga töötamise viimaseid arenguid.

●●Etendus toimub Tallinnas NO99 teatris ja algab kell 19.

Mononäidendite võistluse võitis Tõnu Õnnepalu „Vennas”

Kirjandus

Näidend toetub Ameeri- ka eestlase ja hiidlase kirjavahetusele 20. sajandi esimesel poolel.

Kaarel Kressa
kaarel.kressa@epl.ee

Eesti Teatri Agentuuri ja rahvusvahelise teatrifestivali Monomaffia mononäidendite võistluse peapreemia võitis Tõnu Õnnepalu „Vennas”.

„Võidutöö oli vähemalt minu silmis oma konkurentidest peajagu üle,” märkis žürii esimees Sven Karja. „See on üks neid kunstilisi tekste, kus paralleelselt jooksevad nii murrangulised ajalooksündmused, „suur” ajalugu kui „väike”, üksiku inimese tasandil loetud ajalugu.”

Mononäidend tugineb Õnnepalu sõnul reaalse kirjavahetusele kahe venna vahel, kellest üks elas New Yorgis, teine Hiiumaal. „Leidsin ühest aidast pataka kirju, mis olid seal juba 40–50 aastat vedelenud,” ütles Õnnepalu. „Kuidagi tuli pööningutelt ja aida- pealsetelt välja terve arhiiv, lisaks vendade kirjavahetusele

veel igasuguseid dokumente: üks kohtuasi, ühe tüdruku kiri ja... Aga peamiselt ikka kirjad.”

Vastu eeldusi polnud USA-sse rännanud vend Jakob 20. sajandi teise poole sõjapõgenik, vaid väljarändaja, kes jäi sinna esimese ilmasõja ajal. Teine vend Willem jäi kodumaale.

„Ameerika vend oli selles mõttes veel omamoodi mees, et oli kõva kommunismist või vähemalt selline punasepoolne,” lisas Õnnepalu. „Luges seal Uut Ilma [vasakpoolne eestikeelne väljaanne USA-s] ja ei tahtnud Eestisse tagasi tulla, kuna siin on niisugune valitsus. Vähemalt nii ta väitis.”

Näidendi tegevus toimub aastatel 1919–1939, epiloog põikab 1960-ndate lõppu. Hiiumaale jäänud Willem

loeb venna kirju ette ja saadab neid kommentaaridega. „Teda saab ette kanda monoloogina, aga siin on ikka kaks tegelast,” märkis Õnnepalu.

Aluseks tõsine elutahk

Lisaks võidutööle auhinnati veel kolme monotükki. Karja sõnul oli neist kõigi aluseks võetud mingi väga tõsine, isegi fataalne elutahk. „Raivo Küti „Kellukaväli” oli eri aegades, eri karakterite vahel „lõhestunud” naise lugu, kes üritab end karmide sündmuste keskel kehtestada,” kirjeldas Karja. „Kristel Leesmendi „Tund aega, et hinge minna” oli oma esteetikalt ehk kõige lähemal Euroopa moodsale draamale: fragmentaarselt voolav sisekõne, välised sündmused varjatud. Eva Samolbergi „Tangent universum” valgustas välja noore preestri sisekonflikti ja tõeotsingud.” ●

Tallinna Linnavalitsus
Venemaa Föderatsiooni Teatriliit

Союз театральных деятелей РФ
Eesti Vabariigi Kultuuriministeerium
Venemaa Föderatsiooni Kultuuriministeerium
Festival «Zolotaja Mask» (Moskva)
MTÜ ART-Forum

ЗОЛОТАЯ МАСКА
в Эстонии 2012
ТЕАТРАЛЬНЫЙ ФЕСТИВАЛЬ

Teatrifestival Kuldne Mask Eestis 2012

Rimas Tuminase legendaarse lavastuse
«MASKERAAD»

uusversioon
Jev. Vahtangovi nimelises Teatris (Moskva)

HEAD TEKSTID, HEA TEATER – PARIM, MIS VENEMAALT TULLA SAAB

OKTOOBER
8.9.
OKTOOBER

www.piletilevi.ee
www.goldenmask.ee

emt EMT TOPELTPLUS KLIENDILE PILETISOODUSTUS 25%

Tallinn Radisson HOTEL OLUMPA, TALLINN

Ametlik lennupartner ESTONIAN AIR

RUSSKI DOM

Meediapartnerid

Eesti Päevaleht

KÖIKIDEL ETENDUSTEL ON EESTIKEELNE SÜNKROONTÕLGE

CASSANO LÄKS INTERISSE

Jalgpalli suurlubid Milano Inter ja AC Milan tegid ründajate vahetustehingu, mille tulemusena siirdus Antonio Cassano (pildil) Interisse ja Giampaolo Pazzini Milani. **BBC**

RATTAVÕIT LEEDUKALE

Balti keti velotuuri teise etapi, 183 km pikkuse võidukihutamise Viljandist Otepäälle võitis tänavune Leedu grupisõidumeister, olümpial 59. koha saavutanud Gediminas Bagdonas. **Delfi**

EICHFUSS KOONDISSESSE

Põlvega hädas olev Eesti korvpallikoondise tagamängija Rain Veideman jääb eemale ka kolmest järgmisest EM-valiktsükli kohtumisest. Tema asemel reisib kaasa Timo Eichfuss (pildil). **Delfi**

TOOMING VÕITIS HÕBEDA

Ungaris toimuvatel rattaorienteerumise maailmameistrivõistlustel võitis lühirajal ehk 12 km distantsil juunioride klassis hõbemedali 20-aastane Taaniel Tooming. **Delfi**

Vollekoondis sihib kolmandat järjestikust EM-finaalturniiri

Septembri alguses toimuvateks Euroopa meistrivõistluste valikmängudeks valmistuv meeste võrkpallikoondis alustab reedel kontrollkohtumistega. Esimeseks vastaseks on lõunanaabrite meeskond.

Koondise tuumik koosneb tuttavatest nägudest, ent põhitosinasse on murdmas ka uusi mehi.

Nädalavahetuse järel väheneb koondise kandidaatide nimekiri 17-lt 14-le, Avo Keele juhendatava meeskonna lõplik koosseis selgub vahetult enne septembris Eestis ja Belgias peetavaid valikmänge.

Pärt Talimaa

part.talimaa@epl.ee

Kaks korda järjest EM-finaalturniirile murdnud meeste võrkpallikoondis kasutab tänavuselgi hooajal vana sissekäidud rada. Juunis tulid mehed kokku üldfüüsilistele treeningutele, kuu aega hiljem siirduti pallisaali, peatuspaikadeks vanad tuttavad Kääriku, Pärnu, Rakvere ja Tallinn.

Süsteem võib küll olla sama, aga iga aastaga lisandub koondisesse uusi mängijaid. Algselt kogunenud 20 palluri seas oli debütante kuus, kellest praeguse 17 sisse pääsesid temporündajad Andri Aganits ja Siim Ennemuist ning nurgaründaja Priit Luik. Põhimõtteliselt võib uustulnukaks lugeda ka diagonaalründaja Mart Tiisaare, kes teenis küll koondisekutse ka sügise olümpiavalikturniiri eel, ent selgroovigastus tõmbas kriipsu peale palluri tervele eelmisele hooajale.

Vaatamata pikale võistluspausile on noormees teinud võimsa suve ning konkureerib koondise liidri Oliver Venno ja Tallinna Selveri põhipommitaja Argo Meresaarega põhi-võistkonna kohale. „Tiisaarel on võimalused täiesti olemas. Ma ei oskagi öelda, kes on praegu esimene, teine ja kolmas, tuleb selline plusside ja miinuste rittapanek,” selgitas koondise peatreener Avo Keel. Noort kolleegi kiitis Vennogi. „Tiisaar mängib päris hästi ja lööb ilusti ja kõrgelt. Vanemate meestega koos mängides jääb kindlusest veel natuke puudu, aga kui ta selle kätte saab, siis võib temast väga hea mängija tulla,” selgitas ta.

Vassiljev treeneripingil

Just vahetum konkurentsise loomustabki seekordset ettevalmistust, sest treeningutel on varasemast enam rõhku pandud kuus kuue vastu mängimisele. „Mulle selline süsteem meeldib, ent kuna on 17 meest, siis põhikuuik ei ole veel selgu-

Avo Keele (keskel) tüüritav võrkpallikoondis harjutab tuttavalt moel, ent mitme uue mehega.

Foto: Andres Putting

nud ja selles mõttes on koosseisuga segane värk. Samas on nii isegi parem, kuna kõik pingutavad,” rääkis Venno. Ühelt poolt oligi Keele soov noortele ja hasartsetele meestele emotsionaalsete treeningute pakkumine, teisalt olid jällegi kontrollmängude ajad lahised. Algselt oligi augustisse lisaks planeeritud kaks kohtumist Rootsis, ent vastaste plaanimuudatuste tõttu jäid need ära.

Sarnaselt eelmise aastaga on tänavugi pallureid ohjamas kolm võrkpallitreenerit, ent Keele ja Andrei Ojamesa kõrval on Boriss Kolcinsi asemel Rainer Vassiljev. „Koondises on palju selliseid mängijaid, kellega mina olen kaks viimast aastat igapäevaselt tööd teinud ja tunnen neid kõige paremini,” selgitas

ta ühte enda tugevust. Kevadel Tartu Pere Leiva nii Schenkeri liiga kui ka koduse sarja võitjaks tüürinud Vassiljevi hooletusteks olid klubis Ennemuist, Martti Juhkami, Luik ja Rait Rikberg. „Nad on väga hea mulje jätnud ja mind tõsiselt üllatanud. Loodan, et kõik pääsevad 14 hulka, aga kolme

Mart Tiisaar lööb ilusti ja kõrgelt ning temast võib väga hea mängija tulla.

On küll natuke paha, kui nad tulevad ja meid täitsa maha tambivad.

mehe sinna jõudmine ei oleks üllatus,” rääkis Vassiljev.

Süsteem on nimelt järgmine: pärast reedel algavat kodust turniiri, kus kohtutakse Läti, Soome ja Türgiga, väheneb praegune 17-liikmeline koondise nimekiri kolme mehe võrra. Septembris Belgias ja Eestis toimuvatele EM-valikturniiri kohtumistele saab üles anda tosin mängijat. „Arvan, et igal juhul pääseb koondisesse uusi nägusid. Plaanis on kaasa võtta kolm esimest tempo ründajat, ent neli kust on debütandid nii Aganits kui Ennemuist,” mõtiskles Keel. EM-valikturniiril mängitakse lisaks Belgiale ka Hollandi ja Iisraeliga, otse pääseb EM-ile neliku võitja, teise koha omanikku ootavad ees *play-off* kohtumised.

Mida oodata aga algavalt

koduselt turniirilt? „Need on meile esimesed kontrollmängud – Türgi on terve suve Euroliigat mänginud, Soome Maailmaliigat, Läti on Kreeka mänginud – aga siis on küll natuke paha, kui nad tulevad ja meid täitsa maha tambivad,” lausus Keel. „Põhieesmärk on ikkagi EM-valikmängudel alagrupp võita ja edasi pääseda,” lisas Venno.

Koondise põhipommitaja jaoks on võõrsil toimuv valiksarja esimene pool oluline sellegi tõttu, et sinna tulevad tema oskusi piiluma võimalikud tööandjad. Viimased kaks hooaega VfB Friedrichshafenis mänginud Venno seal ei jätka ning kuigi ta käis juulis Lõuna-Koreas testimisel, pole sealse liiga meeskonna Samsung Bluefangsiga liitumine veel kindel. ●

VÕRKPALLIKOONDIS

KONTROLLMÄNGUD

24. august 19.30 **Lätiga**

25. august 19.30 **Soomega**

26. august 15.30 **Türgiga**

29.–31. august kolm kohtumist **Suurbritanniaga**

Kõik mängud toimuvad Kalevi spordihallis

KOONDISE KANDIDAADID

Sidemängijad: Martti Keel, Kert Toobal. **Temporündajad:** Andri Aganits, Siim Ennemuist, Ardo Kreek, Raimo Pajusalu. **Nurgaründajad:** Martti Juhkami, Kardo Kõresaar, Priit Luik, Keith Pupart, Kristjan Õuekalas. **Diagonaalründajad:** Argo Meresaar, Mart Tiisaar, Oliver Venno. **Liberod:** Asko Esna, Rait Rikberg

NAISTEKOONDIS

Paus lõpetati võitudega

Kolmeaastase pausi järel on kokku tulnud ka naistekoondis, kes alistas möödunud nädalal Viljandis kahel korral Läti. „Loomulikult on hea tunne, et naistekoondis on üle pika aja jälle koos. Kuigi kogunemise hetk ei ole sportlikus mõttes väga hea, kuna mängijatel on seljataga pikk mängupaus, on nende suhtumine ja tahtmine kõike teha suurepärase,” rääkis naistekoondise peatreener Peeter Vahtra.

Lisaks ajale on edasi läinud ka naistekoondise koosseis ning peale on tulemas uued noored mängijad. Kohtumistes osalenud 14 pallurist oli eelnev kogemus vaid Mari-Liis Graumannil ja õdedel Bratuhiinatel.

● Tänä-homme peetakse lõunanaabritega nende kodumaal veel kaks kohtumist. Järgmisena koguneb koondis aasta lõpus, kui hakatakse valmistuma jaanuari alguses toimuvaks MM-i eelvalikturniiriks.

Eestis selgub maailma paremik vaatemängulises taekwondo's

Võitluskunstid

Olümpia taekwondo'd

Eestis ei näe, sest tegemist on teise alaliidu ja pisut erineva stiiliga.

Aet Süvari

aet@epl.ee

Täna kuni pühapäevani saab Tallinnas Saku suures kaasa elada maailma parimatele taekwondo-sportlastele, kelle hulgas selgitatakse pühapäevastes finaalides välja tänavused maailmameistrid.

Kokku tuleb Tallinnas võistleva üle 1000 sportlase 60 riigist, sealhulgas paarikümneliikmeline Eesti koondis, kelle seas on Euroopa meistreid nii täiskasvanute kui ka juunioride klassis.

Eesti taekwondo liidu peasekretäri ja MM-i peakorraldaja Ilona Tsvetkova sõnul on võistlejate arv selle aasta jooksul pidevalt suurenenud. „Meil ongi praegu suur mure, kuidas kõik võistlejad ikkagi Saku suures halli ära mahutada, aga küllap see kuidagi õnnestub,“ sõnas ta.

Siinsel taekwondo-MM-i võisteldakse viies distsipliinis: formaalsetes harjutustes, kahevõitluses, laudade purustamises, spetsiaalses hüppetehnikas ja enesekaitsetes. Kõik need on Tsvetkova sõnul vaatemängulised alad, mis võiksid kõigile pealtvaatajatele huvi pakkuda. „Hüppetehnika ja laudade purustamine on väga lahe, usun, et need ei jäta kedagi külmaks,“ ütles ta.

Taekwondo tuleb koju kätte – Eestit esindav Igor Gawronski (paremal) võistleb ka kodusel MM-il.

Foto: Aleksandr Zabolotni

Äsja lõppenud olümpiamängude taekwondo-turniirilt tuttavaid võtteid ja sportlasi siin kahjuks siiski ei näe – olümpia taekwondo käib teise alaliidu, maailma taekwondo föde-

ratsiooni WTF alla, seevastu siinset MM-i kureerib rahvusvaheline taekwondo föderatsioon ITF. Olümpia taekwondo erineb MM-il praktiseeritavast Tsvetkova sõnul ka mõnede detailide poolest.

Lüüakse ka kätega

„Me kasutame vähem kaitsmeid, näiteks ei kanna meie sportlased võitluse ajal kaitsesevete ega peakaitseid, lisaks tehakse lööke nii jal-

gade kui ka kätega. Olümpia taekwondo's töötavad ainult jalad,“ selgitas ta.

Parimad sportlased tulevad Tsvetkova sõnutsi Tallinna Põhja-Koreast, kus asub ka ITF-i peakorter. Neile hakkavad konkurentsi pakuma suurte taekwondo-riikide parimad sportlased Venemaalt, Ukrainast, Tšehhist ja Argentinast.

Eestis peetakse taekwondo-MM-i esimest korda, kuigi

EM-i on siin korraldatud juba kaks korda, aastatel 2007 ja 2011, lisaks leidsid siin möödunud aastal aset maailma võitluskunstide mängud. Tsvetkova teatel oli Eesti eduka kandidatuuri taga just nendesamade möödunud võistluste edukas korraldus, mistõttu ITF usaldas tänavuse MM-i korraldamise just Eestile.

Võistlused Saku suures hallis kestavad täna kuni pühapäevani. ●

Hüppetehnika ja laudade purustamine on väga lahe ja ei jäta kedagi külmaks.

Piiroja valmistub platsile naasma

Jalgpall

Eesti vutikoondise kaitse raudvarale vigastus enam valu ei tee, nüüd napib vaid mängupraktikat.

Aet Süvari

aet@epl.ee

Juulis sai jalgpallikoondise kauaaegne kapten ja kaitse tugitala Raio Piiroja Rootsi arstidelt diagnoosi teda piinanud jalavalule – tal tuvastati lihassong, mille kohta Eesti koondise arst Kaspar Rõivas sepp ütles, et tegemist on ilmselt korduva vigastuse tagajärjel tekkinud traumaga. Pikalt ka põlvevalu käes vaevelnud Piiroja ei saanud möödunud hooajal oma uues koduklubis Arnhemi Vitesse's vigastuse tõttu eriti kaasa tehagi, suvel lõppes ka tema leping, Hollandi klubi seda ei pikendanud.

Kuigi tookord paistis, et

vigastatud ja klubita jalgpalluri ees terendab karjääri lõpp, on nüüd asjad võtnud parema pöörde. Piiroja on taas naasnud treeningutele ning loodab varsti ka mõne mängu kirja saada.

Juba möödunud nädalal alustas Piiroja trenne kodulinna koos esiliigaklubi Pärnu linnameeskonnaga. „Vaikselt taastun, praegu teen rahulikult trenni, päris viimast veel ei võta endast välja,“ rääkis keskkaitse, kes oma viimase mängu koondisesärgis tegi veebruaris. „Praegu saan trennis juba kõike teha ning harjutan ka täiskoormusega, kuigi ühtki mängu ma veel kaasa teinud ei ole.“

Juulikuus enne lihassonga diagnoosi oli Piiroja jalg nii hullus seisus, et ei lubanud öieti mingeid harjutusi teha. „Kui vigastuse diagnoosi sain, anti spetsiaalsed tugisukad, nendega sain kohe jooksuharjutuste-

Raio Piiroja teeb praegu trenni Pärnu esiliigaklubiga.

Foto: Ago Tammik

ga alustada. Jalgpallitreningiga alustasin eelmisel nädalal, siis tegin vaheldumisi ülepäeviti trenni ja taastuvaid harjutusi, nüüd juba mängin jalgpalli ja teen üldfüüsilist treeningut.“

Nõu ja jõuga

Kahe nädala pärast reedel alustab Eesti jalgpallikoondis MM-valiktsükliga, kui kohtub avamängus kodus Rumeeniaga. Piiroja sõnul võiks tema seisund selleks ajaks nii hea olla, et ta saaks meeskonnale toeks olla. „Põhirivistuses küll kindlasti mitte, selleks on mängupraktikat vaja, aga võib-olla pigem nõu ja jõuga.“

Mängupraktika suhtes on pallur veel kidakeelne. „Eeldades, et leian paari nädala jooksul klubi, kus kaasa mängida, võiksin natuke praktikat saada. Aga ma praegu selle peale väga aktiivselt ei mõtle, elan üks päev korraga. Praegu loodan kõige rohkem, et jalg püsiks terve, rohkemat ei julge ihata.“

Põhimõtteliselt on Piiroja nimi kantud FC Flora mängijate nimekirja, kuid lepingut mängumehel klubiga ei ole. ●

TAEKWONDO

Mis on mis?

Formaalsed harjutuskompleksid

Hinnatakse tehnika õigsust, löökide ja blokkide esinemise kiirust ja jõudu, tasakaalu, rütmilist ning esituse esteetilisust. Meeskonnavõistlustes rõhutatakse esituse sünkroonsust ja harmoonilisust.

Kahevõitlus

Hinnatakse rusikate ja jalgade tehtavate löökide täpsust. Kõige rohkem punkte saab raskete ringlöökkide ja hüppes sooritatud löökide eest.

Laudade purustamine

Sportlased võistlevad laudade purustamises viie kindlaks määratud löögiga: kaks käe- ja kolm jalalööki. Hinnatakse löökide õigsust ja purustatud laudade hulka.

Spetsiaalne hüppetehnika

Sportlased võistlevad hüppetehnikas viies kindlaks määratud jalalöögis, mis on eri raskustega. Löögid sooritatakse laual, mille kõrgus on vastava seadmega reguleeritav. Hinnatakse hüppelöögi esituse õigsust ja laua kõrgust.

Enesekaitse

Sportlased võistlevad enesekaitsevõtete esitamises, imiteerides reaalselt võitlust mitme vastase vastu. Hinnatakse tehniliste elementide esitust, tegevuste harmoonilisust, reaalsust ja artistlikkust.

Allikas: Eesti taekwondo liit

SUUR LAOMÜÜK SOKID KOGU PERELE OTSE TOOTJA LAOST

24.augustil, reedel 12.00-18.00
25.augustil, laupäeval 10.00-15.00

SOKID ja PÕLVIKUD alates 0,20 € paar!

AADRESSIL: Kopli 25, Tallinn (Tramm nr 1, 2 "Angerja" peatus, endise "STANDARD" hoone hoovis).

Forum Cinemas toob teieni
National Theatre Live Briti teatriparemiku otseülekanded kinodes üle maailma

6. septembril kell 21:00
kinos Coca-Cola Plaza

Kentsakas juhtum koeraga öisel ajal

kordusetendus
10. septembril kell 19:00
kinodes Coca-Cola Plaza ja Ekraan
www.forumcinemas.ee/teater

Põhineb Mark Haddoni menuromaanil
Dramatiseerinud Simon Stephens.

AVIVA BY EXPERIENCE HD

JUST NAGU FILMS

TÄNA KINOS ARTIS:

ARTIS
KUNST ON KINOS

EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

Väärikad kinohommikud
Üksik saar
Iga 5. seanss TASUTA!
11:00

ÜKS ELU
ONE LIFE
JUTUSTAB DANIEL CRAIG
RANNAK ELU JÄTKUB
14:20 16:10 17:55

VIIMAST KORDA:
Naised
Juliette Binoche
Anna Demeutier
Joanna Kulig
Malgoska Szumowska film
21:50

TÄNA KINOS SÕPRUS:

KINO «SÕPRUS»
EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION
PARIS KINO - AASTAST 1955

VOOSAARI
KINOS SÕPRUS ALATES 8. AUGUSTIST
18:30

23.08	Minu õelapsed üksinda kodus - eesti keeles	10:30 12:10	Naine Ladina kvartalist	15:15
	Väärikad kinohommikud: Üksik saar	11:00	Vuosaari	17:00 19:25
	Kes? Film kõige pisematele - eesti keeles	13:30	Kuutõusu kuningriik	19:40 21:30
	Pulkson on hädas - eesti keeles	13:50	Naised	21:50
	Üks elu	14:20 16:10 17:55		

www.kino.ee | Estonia pst. 9, Tallinn | Solarise keskus | Tel. 663 1380

www.kinosoprus.ee | Vana-Posti 8, Tallinn | Tel. 644 1919

23.08	Kuutõusu kuningriik	16:30
	Vuosaari	18:30
	Augusti tantsufestival: Esimene positsioon	21:00

Vaata kino Sõprus nädalakava www.kinosoprus.ee

FILMI "TAGAOTSITAV" LAVASTAJA TIMUR BEKMAMBETOVI UUS, SUUR 3D-VAATEMÄNG!

ABRAHAM LINCOLN
VAMPIIRIKÜTT

PÄEVITI PRESIDENT, ÖÖSITI KÜTT

KINODES 24. AUGUSTIST

K14

KUMA foto ja REIGO TAMM esitlevad:

Rosaarium
KONTSERDISARI
JÄNEDA MÕISA ROOSIAIAS

Laupäeval, 25. augustil kell 19.00
JAAN SÖÖT
JA
ANN KUUT

Piletid müügil enne kontserti kohapeal 7 ja 5 €. Halva ilma korral on kontsert Jäned Pulli Tallis

Urmas Roosimägi
Einar Vallbaum
Tatjana Tamm
Kristline Ojuland
PUBI TAREKE
Paul-Eerik Rummo
KUMA
POHJAKESKUS

EESTI EKSPRESS
23. august 2012
SÕLTUMATU NÄDALALEHT

**Majandus-
buumi pärand:**
tuhanded
pered
pangaorjuses

**Pomm
viinakuningale:**
KES ja MIKS?

Eesti poiss teenib arvutiga
mängides üle keskmise palga

Katusekino suurim sõber

Katusekino sõber

KATUSE KINO

VIRU KESKUSE KATUSETERRASSIL

TÄNA

KINOKLASSIKA

HOMME

KINOKLASSIKA

Thunderball

Terence Young

1965/130min

Casino Royale

Martin Campbell

2006/144min

PILETID EELMÜÜGIST: Piletilevist või katusekino.ee

Osta pilet eelmüügist vihmakindlate soojendusega terrassidele.

KOHAPEAL: pool saalist tuleb müüki alati enne seanssi Katusekinos.

Seansside algus

oriienteeruvalt

kell 22.00.

KATUSEKINO.EE

Avatud E-R 12-02, L-P 17-02

Meediapartnerid

Eesti Ekspress

Partner

Müük

- Aitame alustavaid ja väikeettevõtjaid soodsas kaupluses ja muu firmasisustusega. Tähetorni 21j, Tallinn. Tööpäevadel 10-17. Apuneks OÜ
- Saetud, lõhutud küttepuid: lepp, kask, sanglepp, saar, kuusk ja segapuud koostranspordiga. Tel 672 5338, mob 525 9433 Võtikmetsa OÜ

Tervis

- Parapsühholoog Ž. Stepanjan

Abi alkoholi- ja nikotiinisõltuvuse, ülekaalulisuse, radikulidi ja stressi puhul. Konsultatsioon. Tel 585 88910.

Kinnisvara

- Müüa sõbralik maja 10 km Pärnust Sindis rahulikus eramute piirkonnas. Ei ole tühelt seisnud. 3 tuba, aed 1000 m². Soodsalt, otse omanikult. 31000 EUR. Tel 4452473, 56606912, arvi40@gmail.ee

Laen

- Laen kinnisvara tagatisel.

ASA&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29 Tln. 648 6083 www.aolaenud.ee Tutvuge tingimustega, konsulteerige asjatundjatega.

Eesti Kontsert

L 25. august Toila rand

Muinastulede öö

N 29. august kell 19

Kukuruse mõis

Suur merereis flöödi ja kitarriga

Oksana Sinkova (flöödid)

Jelena Ossipova (kitarr)

Info tel Tallinnas 614 7760, Tartus 737 7537, Pärnus 445 5800, Jõhvis 33 42 000, www.concert.ee

Teenus

- KAARDID ENNUSTAVAD Tel 900 1727 24 h, h 1,09 €/min www.ennustus.ee
- NÕUANDELIIN Tel 900 5020. Kui elumure vaevab ja vajad hingeabi, anname soovitusi. Vastame eraelu, töö ja tervise küsimustele. Kõne hind 0,97 €/min.
- Pakume raamatupidamisteenust Soomes tegutsevatele Eesti ettevõtetele. Raimart Group OÜ Laki 11b Tallinn 12915 tel. 655 0638, 5681 7123
- Õmblusmasinate remont, tel 656 6063, 551 6633, Rosmann.

Äriteenus

- Firmade likvideerimine

www.likvideerimine.ee, tel 506 7151.

Teated

- Saue Vallavalitsusteatab, et on 07.08.2012 korraldusega nr 564 vastuvõtnud alljärgneva:

1. Seada sundvaldus Saue vallas Püha külas asuvale kinnistule Pere tee (kinnisturegistri number 10612302, katastritunnus 72701:002:1271, pindala 8169

TALLINNA LINNATEATER

Tõde ja õigus. Teine osa

10., 11., 13., 14., 24., 25. augustil 18.00

Keti lõpp

4., 5. septembril 19.00

Hecuba pärast

10., 11. septembril 19.00

Kassa: 66 50 800

www.linnateater.ee

m2, sihtotstarve 100% transpordimaa) Elektrilevi OÜ (registrikood 11050857, asukoht Kadaka tee 63, Tallinn 12915) kasuks 0,4 kV maakaabelliini talumiskohustuse tekkimiseks vastavalt tehnoarajatise asukoha plaanile (Lisa 1), millele on märgitud tehnoarajatise asukoht, kaitsevöönd ja olemasolevate lähimate katastriüksuste piirid ja tunnused. 2. Seada sundvaldus Saue vallas Püha külas asuvale kinnistule Pere-Kaarle 5A (kinnistusregistri number 10612402, katastritunnus 72701:002:1272, pindala 261 m², sihtotstarve 100% transpordimaa) Elektrilevi OÜ (registrikood 11050857, asukoht Kadaka tee 63, Tallinn 12915) kasuks 0,4 kV maakaabelliini talumiskohustuse tekkimiseks vastavalt tehnoarajatise asukoha plaanile (Lisa 2), millele on märgitud tehnoarajatise asukoht, kaitsevöönd ja olemasolevate lähimate katastriüksuste piirid ja tunnused. 3. Punktide 1 ja 2 sätestatud sundvalduse sisuks on kinnistu igakordse omaniku kohustus lubada ehitada ja taluda, sh lubada remontida ja hooldada koormataval kinnistul 0,4 kV maakaabelliini, mis ehitatakse vastavalt projekteerimisulehandedele nr 17599, kus on ette nähtud 0,4 kV maakaabelliini projekteerimine

VELJO TARVIS
tel. 5647 1516,
tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

OSTAME - MÜÜME - ÜÜRIME

TEIE KINNISVARA

- Kiire ja korrektne vormistamine.
- 15 a. töökogemus.
- Konsultatsioon tasuta!

VEO- ja KOLIMISTEENUS

olemasolevast „Pere Kaarle” 10/0,4 kV alajaamast (Pere tee 3, katastritunnus 72701:002:1268) kuni Kopli 6 kinnistuni. 4. Punktides 1 ja 2 nimetatud kinnistute omanikel on õigus taotleda tasu tehnovõrgu või –rajatise talumise eest „Asjaõigusseaduse 1” § 1582 lõikes 2 sätestatud korras. 5. Saue Vallavalitsuse maakorralduspetsialistil või teda asendaval isikul toimetada käesolev korraldus punktides 1 ja 2 nimetatud kinnistute omanikele ja Elektrilevi OÜ-le kätte „Kinnisasja sundvõõrandamise seaduse” § 12 lõikes 2 sätestatud viisil. 6. Saue Vallavalitsuse ehitusdokumentide spetsialistil või teda asendaval isikul esitada käesolev korraldus peale jõustumist ehitisregistrile. 7. Käesoleva korralduse peale võib 30 kalendripäeva jooksul arvates korralduse teatavakstegemisest esitada Saue Vallavalitsusele vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras. 8. Korraldus jõustub teatavakstegemisest. Korraldus on avalik ning kättesaadav internetis Saue valla veebilehel (www.sauevald.ee) asuvas dokumendiregistris.

Raieõiguste ja metsakinnistute ost.

Tel 517 4303,

argo@renlog.ee

www.renlog.ee

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers kutsub metsaomanikke läbi rääkima metsas planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raieõigust. Pakkuda võib lageraidest harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava lepiku eest head hinda.

Lõhutud küttepuid müük, tellimine: tel 600 5323

HOLMES & MEYERS

Metsasõbralik ettevõtmine

tel 5553 3064, 5554 0620

e-post info@holmesmeyers.eu

Avaldame sügavat kaastunnet

Jaan Vikatile kalli isa

ELMAR VIKATI

surma puhul

Endised töökaaslased

Kallis Kati

Sügav kaastunne Sulle kalli ema

HELLE SUIK

kaotuse puhul

Anneli, Maris, Kaiti

Avaldame sügavat kaastunnet

Kai Rõõmussaarele kalli tütre

ELINA RÕÕMUSSAARE

surma puhul

Keila Tarbijate Ühistu

Avaldame sügavat kaastunnet

perekond Terrasele

GENRIH TERRASE

surma puhul

Majanaabrid Kõõmne tn 13-st

Sügav kaastunne prof. Taimi

Tulvale armsa abikaasa

VELJO RANNIKU

surma puhul

Kolleegid Tallinna Ülikooli Sotsiaaltöö Instituudist

Avaldame sügavat kaastunnet

Elle Vahurile ema

LINDA MARIANNE ANNASTI

kaotuse puhul

Kolleegid Kaitseministeeriumist

Avaldame kaastunnet

Raivo Mägil ema

LINDA MÄGI

10.01.1929 - 21.08.2012

surma puhul

Töökaaslase Bureau Veritasest

Avaldame sügavat kaastunnet

Aita Pääsukesele

EMA

surma puhul

Eesti Laskesuusatamise Föderatsioon

Avaldame kaastunnet

Katrin Batsile

EMA

kaotuse puhul

Big Idea Groupi meeskond

MARKO KNAPS

19.12.1989 - 16.08.2012

Ärasaatmine toimub 25.08.2012 kl 10 Pärnu Eliisabeti kirikus

Kaitsevägi, Merevägi

Kia Auto AS kollektiiv

tunneb kurbust

tõelise autosõbra ja -asjatundja

URMAS OJA

kaotuse puhul

Eesti Kunstiakadeemia Kunstiteaduse instituut

mälestab oma vilistlast (2005), arhitektuurikriitikut

URMAS OJA

29.10.1981 – 20.08.2012

Avaldame kaastunnet Jaanusele ja poegadele perekondadega

ILME RANDVEERU

kaotuse puhul

Laine ja August laste peredega

Vabariigi Presidendi Kantselei

mälestab leinas Valgetähe teenetemärgi kavaleri

VELJO RANNIKUT

ja avaldab südamlikku kaastunnet lahkunu omastele

Avaldame sügavat kaastunnet

Loona Muulmannile isa

VAMBOLA MUULMANNI

09.03.1932 – 22.08.2012

surma puhul

Kolleegid Baltic Restaurants Estonia Asist

Avaldame sügavat kaastunnet

Marika Merimaale isa

KALJU MERIMAA

surma puhul

AS Kose Ehitus

Avaldame sügavat kaastunnet

Helle Särevile armsa ema

LINDA SÄREVI

surma puhul

kolleegid reisibüroost Tallintuur

Mälestame Naiskodukaitses Tallinna ringkonna Muusika jaoskonna liiget

EDDA KLEMENTSOVI

ja avaldame kaastunnet omastele

Tallinna ringkonna naiskodukaitsjad

Südamlik kaastunne Galina Sepale kalli tütre

LIINA SEPA

kaotuse puhul

Diamedica OÜ

Teatame kurbusega, et on lahkunud meie kallis ema, vanaema ja vanavanaema

SALME LEMBER

24.02.1923 - 18.08.2012

Leinab tütar Ireen perega

Hüvastijätt 24.augustil kl 13.30 Pärnamäe Krematooriumis

Tahaksin pihlapuu rüppe, puhata oleks seal hea (Viivi Luik)

Avaldame sügavat kaastunnet Arminile ja Toomasele peredega ema, vanaema ja vanavanaema

VAIKE KUKK

12.01.1929 - 22.08.2012

surma puhul

Varja ja Alina perega

Kallist

URMAS OJA

29.10.1981 – 20.08.2012

Leinavad pere ja Maari

Hüvastijätt 24.aug. kell 15:30 Pärnamäe krematooriumis

TELEVISIOON

ETV

07.40 Väike maja preerias: Sõduri kojutulek (USA 1975)

08.25 Ajavaod: Seltskondlik maja (ETV 2011)

08.55 Gilmore'i tüdrukud, 8/22: Vihane ja haavunud (USA)

09.35 Oru valitseja (Inglise 2004)*

10.25 Briljantkuninganna, 2/3 (The Diamond Queen, Inglise 2012)*

11.20 Inimkeha -imeline maailm meis endas, 4/4: Vaenulik maailm*

12.15 Põlevad piirid (Eesti 2009)

13.50 Täheleav: Tiia Kriisa (ETV 2011)

15.05 Vanad ja kobedad: Jõuluime (Eesti 2001)*

15.30 Väike maja preerias: Sõduri kojutulek (USA 1975)*

16.15 Gilmore'i tüdrukud, 8/22: Vihane ja haavunud (USA)*

17.00 Aktuaalne kaamera

17.10 Eesti mäng*

17.40 Südameasi: Kadunuks jäänud (Heartbeat, Inglise 2003)

18.30 Aktuaalne kaamera

18.45 Reisile minuga: Silla dünastia pealinn Gyeongju (Eesti 2012)

19.10 Oru valitseja (Inglise 2004)

20.00 Balti tee (Eesti/Leedu/Läti 1989)

20.30 ENSV, 28: Punkar ja miilits (Eesti 2012)

21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm. Sport

21.30 Eesti mäng

22.00 Riigimehed, 5/8: Rahvusvaheline edu (Eesti 2010)

22.25 Riigimehed, 6/8: Võim või võrdsus? (Eesti 2010)

22.55 Roki seitse lainet, 6/7: Vasakpoolsus. Ameerika alternatiiv-rokk (, Inglise 2007)

23.45 Südameasi: Kadunuks jäänud*

00.35 Ajalik ja ajatu: Maailma usundid. Islam, 1 (ETV 2008)

01.05 Luuletus: Marko Mägi. Balti kett (ETV 2010)

01.10 ERR uudised

KANAL 2

06.00 Punased roosid (321/400) *

06.45 Jetsonid

07.10 Pipi Pikksukk

07.35 Kass Oggy ja kurjad prussakad

08.00 Suverepoter *

09.00 Ettevaatust inglisa (123/194) *

10.00 Talisman (43/100) *

11.00 Kodus ja võõrsil (5312) *

11.30 Suur lotokolmapäev *

12.30 Kassid

13.00 Knight Rider (215)

14.00 Suveröömunud *

14.30 Südametukse (235/255)

15.30 Punased roosid (322/400)

16.30 Talisman (44/100)

17.30 Ettevaatust inglisa (124/194)

18.30 Kodus ja võõrsil (5313)

19.00 Pilvede all

20.00 Galileo

20.30 Suveröömunud

21.00 Suverepoter

22.00 Kaks kanget Venemaal

23.00 Dexter

00.05 Mõrva ABC (USA 2002) R:Barbet Schroeder. Meelierutavas kriminaalpõnevikus peavad detektiivid Cassie (Sandra Bullock) ja Sam (Ben Chaplin) lahendama täiuslikult sooritatud mõrva. Vaist ja minevikumälestused viivad naise keskkoolipoisi Richard Haywoodini, kelle kallid saapad, mis varastati nädal enne mõrva, kattuvad ohvri kodust leitud jälgedega.

02.15 Seitse (USA 1995) R: David Finc-her. Kassahitist põnevik kahest mõrvarühma uurijast (Brad Pitt ja Morgan Freeman), kes saavad oma senise karjääri raskeima juhtumi – tabada sarimõrvar (Kevin Spacey), kes valib oma ohvreid seitsme surmapatu järgi.

04.15 Suverepoter *

05.05 Mentalist

TV3

06.15 Beyblade. metallvõitlejad

06.40 Minu väike poni. Sõprus on imeline

07.05 Beyblade. metallvõitlejad

07.30 Simpsonid

07.55 Kirglik süda

08.50 Kirgedetorm

09.50 Elu keset linna Eesti 2012*

10.20 Vaprad ja ilusad

10.45 Top Shop

11.10 Simpsonid

11.40 Öhtsöökö viiele

12.10 Kaitseinglid

13.05 Sündmus

14.00 Kättemaksukontor

15.00 Vaprad ja ilusad

15.25 Selline on elu!

16.25 Kirglik süda

17.25 Kirgedetorm

18.30 Elu keset linna Eesti 2012

19.00 Seitsmesed suvesadamas

19.30 Omakohus

20.00 Kuldsuu

20.30 Kättemaksukontor

21.30 Vale jälgedel 3

22.30 Isepäine vandekogu (USA põne-vasfilm 2003) Kui tapetud advo-kaadi lesk kaebab kohtusse suure relvakompanii, on kaalul sajad miljonid dollarid. Sellisel juhul ei kaalu üks inimelu kuigi palju ... Leske esindav idealistlik Wendall Rohr (Dustin Hoffman) ei kujuta ettegi, kui tõsiselt tema vastaspool sellesse protsessi suhtub.

01.00 Euroopa Pokkeriturnee (7)

02.00 Päästjad

02.48 TV3play.ee uudised

02.50 Kinominutid

03.20 Seitsmesed suvesadamas

03.45 Omakohus

04.10 Kättemaksukontor

05.00 Seitsmesed suvesadamas

05.30 Selline on elu!

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2

07.30 Pailapsiin, 10 /11* **07.50** Porgand suvitab* **08.00** Väike Nicolas. Kodune toit* **08.10** Pritsimees Saamuel. Lambakoerakatsed* **08.20** Ajakompass. Jaapan I, II* **08.45** Loodusetark **09.30** Mõtölus. Jaan Kaplinski **09.55** Pärast müüri langemist, 2/2 **10.50** ERR uudised **16.45** Lõngakera **17.10** Nähtamatud maailmad, 2/3* **18.00** Tuleõuel, 13/16) **18.30** Väike Nicolas. Ajalehetegu **18.45** Aisopose teater. Ruttu! „Koer ja siga“ **18.55** Garth ja Bev. Plaaster **19.05** Kuulsad muinaslood. Narkis-sos **19.10** Konn ja sõbrad. Konn ja peidetud varandus **19.20** Aktuaalne kaamera (viipe-keeles) **19.30** Aktuaalne kaamera (vene kee-les) **19.45** Kalailm, 11 /29 **20.15** Inimkonna sugupuu **21.05** Teater laulab. Jaan Tätte ja Marko Matvere **21.15** Vana aja asjad. Põllu-majandus (Eesti 2004) **21.30** Spioonid. Diana **22.25** George Gently. Gently kurjuse keskel **23.50** Eesti TOP 7* **00.32** ERR uudised

Kanal 11

06.10 Armastus või raha (84 /128) **07.00** Heartland (58 /107) * **07.45** Südametukse

(234 /255) **08.40** Doktor Oz * **09.35** Doktor Oz **10.30** Oprah * **11.25** Superlapsehoidja * **12.20** Top Shop **12.35** Madin vannitoas **13.05** Madin elutoas * **13.35** Kasvatamatud tüdrukud * **14.30** Tee õnnele (367) **15.25** Tee õnnele (368) **16.20** Heartland (59 /107) **17.15** Oprah **18.15** Doktor Oz **19.05** Kodutunne **20.00** Superlapsehoidja **21.00** Lihtne, kiire, maitsev! **21.30** 10 aastat nooremaks USA **22.00** Piinlikud kehad **23.00** L-sõna **00.00** Suverepoter **00.50** Kodutunne * **01.35** Fort Boyard **02.25** Heartland (59 /107) * **03.10** Doktor Oz * **03.50** Doktor Oz * **04.35** Fort Boyard * **05.15** Suverepoter *

TV6

06.00 Hommikuraadio **09.00** Seitsmesed suvesadamas **09.30** Kodu keset linna 1, 5* **10.00** Kälimehed 1, 3 **11.00** Salaplaan (Hid-den Agenda, Suurbritannia 1990) draama/ thriller **12.35** Kalevi naised 1, 24 **13.10** Top Shop **13.30** Kodu keset linna 1, 6 **14.00** Farscape -kosmoseskaotsis 3, 60 **15.00** Rajalt maha 3, 35 **16.00** Kuni surm meid lahutab 4, 15 **16.30** Kummituslinna vangid, 6* **17.30**

Rajalt maha 3, 36 **18.30** Simpsonid 10, 12* **19.00** Clevelandi show , 1 **19.30** Ameerika paps 1, 6 **19.55** Ulakad vanurid **20.30** Simpso-nid 10, 13 **21.00** KINOÕHTU: Täiuslik puhkus (A Perfect Getaway, USA 2009) müstika/thril-ler **23.10** Paljalt naljakas **23.40** Kinominutid **00.10** Eureka 4, 19 **01.10** Salatoimikud 5, 9 **02.00** Hommikuraadio **05.00** Kodu keset linna 1, 6* **05.25** Seitsmesed suvesadamas **05.50** Uudistemagasin

Kanal 12

07.00 Suverepoter **07.55** Kahevõitlus * **08.25** Tuvikesed * **08.50** Krimi * **09.15** Rannavalve * **10.05** Jututuba **12.30** Con-nori sõda * **14.00** Ei midagi isiklikku * **14.50** Rannavalve **15.40** MacGyver * **16.35** Walker -Texase korralvur * **17.25** 20 kõige šokeer-ivamat... * **18.15** MacGyver **19.10** Walker -Texase korralvur **20.00** Kahevõitlus **20.30** Kahevõitlus **21.00** Ekstreemkalapüük Rob-son Greeniga **22.00** Katk **23.35** Pöörased spordiklipid **00.00** Tuvikesed **00.30** 20 kõige šokeerivamat... **01.20** Night Chat **05.00** Pos-timees.ee

HOROSKOOP

JÄÄR Praegune ajahetk võib tuua päevavalgele mõne saladuse, kuid võib olla seotud ka kadumiste ja intriigidega. Ürita teha vaid seda, millest on sul selge ülevaade.

SÕNN Kergemeelsuse ja raske-meelsuse vahel on üks koht, mil-le sa peaksid nüüd keskenduma. Hoia mõõdukat joont nii töös kui ka armuasjus.

KAKSIKUD Raha või muude mate-riaalsete ressurssidega ei oska sa praegu ümber käia. Ihkad roman-tikat ja müstilisi elamusi. Seikle süütuult, vaimsel tasapinnal.

VÄHK Valitsev kosmiline seis paneb sind ihaldama kõike seda, mida loob su elav kujutlusvõime. Ajad unistused ja reaalsuse sega-mini. Oled liiga pretensioonikas.

LÕVI Nii koostöö kui ka konku-rents on mõlemad aktuaalsed. Hoidu tülidest lähedastega ning võorastega suheldes püüa jääda neutraalsete teemade juurde.

NEITSI Rahva seas kipud kergesti väsima. Seega tegutse rohkem omaette olles! Nendel päevadel on sulle vajalik piisav uni ning vitamiinirikas toit.

KAALUD Sinu hinges valitsevad boheemlaslikud meeolod. Sa võid tulla oma unistustes mõne väga geniaalse lahenduse peale.

SKORPION Seilad unistuste lainel, mõtled inimesed enda jaoks ilusa-maks. Arvud ajavad närvi mustaks, muusika mõjub rahustavalt.

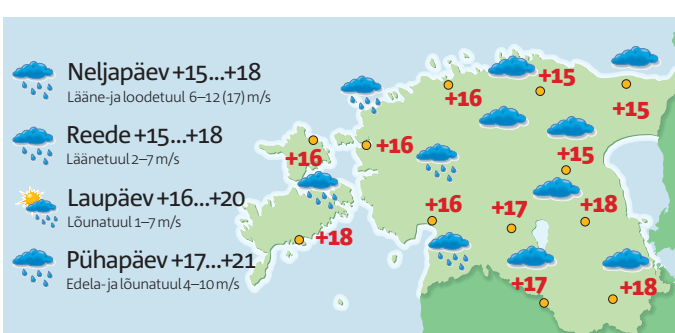
AMBUR Oled kas liiga mõistus-pärane, või siis elad mingites oma illusioonides. Ürita ikka olla tasa-kaalus. Päeva soovitus – puhka end korralikult välja!

KALJUKITS Kollektiivne tegevus ja ühise asja ajamine võib olla tee-maks. Sinu ja mingi grupi vahel on positiivne sünergia. Kasuta seda ülesamiseks surnud punktist.

VEEVALAJA Ei tohiks eksida seaduse vastu ega võtta ette tehinguid, mille tulemust ei saa prognoosida. Ka olulisi projekte ei tohiks ette võtta.

KALAD Fookuses on põhiliselt sellised suhted, mis sulle endale vaimset pinget pakuvad. Inime-sed, keda sa kohtad, ütlevad sulle asju, mis sind loe üle järele mõt-lema panevad.

ILM

RISTSÕNA

	AUASTE	LÕTVUS- PINGUSE- TUS	FIRMA TUNNUS- LAUSE	VERI... (vendeta)	ENNÄE HOONE ALUSMÜÜR	KIVI- TERRASS	KURJUS	MIDAGI TABUKALT SOORITAV	PEALINN EUROOPAS
	KÜSISÕNA	HEKTAR	PUNANE (inglise k.)	KAKLUS	MAAPEAL- NE OSA	...KAJAKAS	KEEMIA INSTITUUT	VOITLUS- VALI	...PEDAS- SAAR
KÜLMRELV									
VENE K. EESSÕNA									
MÜÜTLINE KONTINENT									
H NAABER									
KEHAASEND									
KROSSI- SÕITJA ... LEOK									
KUNVATATUD PÄRNANIN									
NAISENIMI									
MADU									
LÄMMASTIK									
VÄIKE LINA									
LANGE- TOVEHOO EELNAHT									
ALKOHOLI MITTE- TÄRVIKAV									
OSUTAV ASESÕNA									
PÄRSIL KUNVAV VILI									
SAKSAMAA LIIJU- KANTSLER									
ARV									
KONDINE									

ERKKI KÕLU PÄEVAANEKDODID

•• Loomaaia lähedal asuvas kohvikus joob keegi daam kohvi. Kõrvallauas vaidlevad kolm sinistes kombinesoonides töömeest. „No kuulge, poisid!” ütleb parasjasti üks. „See on keeruline sõna. Aga kirjutatakse see vaat niimoodi. „hvrucht”!” „Ei-ei!” vaidleb teine vastu. „See kirjutada kahe „u”-ga. „hvruuht”!” „Minu arust eksite te mõlemad,” lausub kolmas, „õige kirja-pilt on selline. „fruht”...” Daam pöördub rangel häälel meeste poole. „Härrased! Kui te viitsiksite korraks suvalise sõnaraamatu lahti

teha, siis leiaksite seal ainukese õige versiooni. See sõna kirjuta-takse „frukt” ja mitte kuidagi teisiti!” „Taibu!” teatab selle seletuse peale üks töömees. „Jah, haritud proua, kohe näha,” noogutab teine. „Ja ikkagi olen ma valmis kannu õlle peale kihla vedama,” ei nõustu kolmas, „et ta pole kunagi elus kuul-nud, kuidas elevant puuksu laseb!” •• Vestlevad kaks sõpra. „Küll on hea, et ma 17. sajandil ei sündinud.” „Miks?” „Miks? No kuule, ma oleksin siis ju juba ammu surnud!”

SUDOKU Pappocom Lahendused ja vihjed. www.sudoku.com

			9	8	2		5
	8	1					
			7	2		6	
		6			7		5
	4					8	
	2		5			3	
	6			7	5		
						6	1
7		4	2	6			

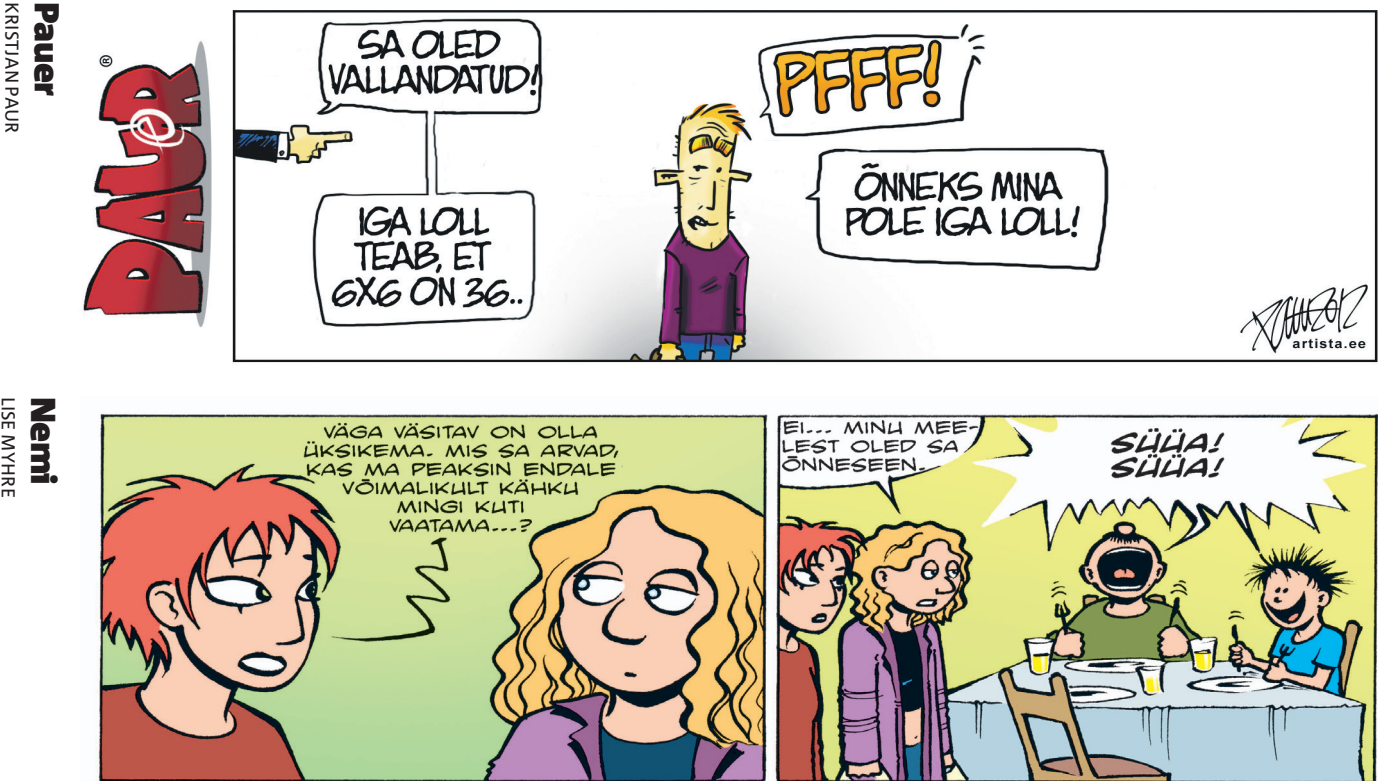
SUDOKU reeglid

•• Täida tühjad kohad numbritega 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas 9 veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda vaid ühel korral.

Eelmise mängu lahendus .

6	2	1	7	5	9	3	8	4
5	3	7	4	6	8	2	1	9
4	9	8	3	1	2	6	5	7
8	1	4	9	3	5	7	2	6
3	6	2	1	4	7	5	9	8
7	5	9	8	2	6	1	4	3
2	7	3	5	9	4	8	6	1
9	8	5	6	7	1	4	3	2
1	4	6	2	8	3	9	7	5

Sudoku EPL-i veebiväljaandes
Mängi . www.epl.ee/sudoku

Disain

Tanel Veenre
toimetaja

NÄPUNÄITED

Mõned märksõnad, mida moeoraaklid on sügis-talveks välja pakkunud:

- Üleelusuuruses mantlid ja joped. Võivad olla nii kašmiirist pehmed kui ka kileselt kalgid, kuid oluline, et need ei embaks taljet – vabadus on hinnas.
- Üleni mustis. Disainerid sobitasid kokku komplekte, kus mustrid domineerisid varvastest kurguni – olgu selleks siis ruudud, optilised efektid või lillevanikud.
- Kuldsed ja kuninglikud vihjed. Kitsaste aegade kiuste ei ole patt välja näha mõõdukalt luksuslik ja isegi vanamoodne – brokaat ning rammusad kuldsed tikandid (nt revääridel) on taas au sees.
- Nahk ja karusnahk. Pargitud nahk tuleb tagasi peamiselt mustana, pakkudes turvalisust, kaitset ja teravust – naturaalsest nahast toodetega võid kindel olla, et need kestavad mitu hooaega, ehk isegi inimese eluaja. Karusnahkade puhul on muidugi täielik tabu kanda poosetavaid maani mantleid. Kuid aktsendina tervikus – miks mitte. Kusjuures enam kui lubatud on kõikvõimalikud kunstkarusnahad, mis on teinud olulise arengu usutavuse suunas.
- Värvidest jätkab oma igasügisest triumfi must – salapäraselt gootilik ja piiritu. Selle kõrval sammuvad ka teised hämaruse toonid: tumepunane, öösinine, lilla, tumepruun. Ja selleks, et pilt liialt üksluiseks ei kisuks, on appi võetud eredamaid sähvakaid: vaarikpunane, elektrisinine, särav sinip. Klassikasõbrad võivad jätkata beežis.

- 1-Fendi möllab mõnuga kudumite ja karusnahkadega
- 2- Miu Miu mustrite üledoos
- 3- Salvatore Ferragamo militaarselt sirgjooneline komplekt barokselt kuldse tikandi ja nahkpükstega
- 4-Baltman on sulatanud mustad, hallid ja sinised üheks ruuduliseks tervikuks.
- 5-Nikkolo pakub pidulikku barokki jaki kujul.
- 6-Mosaici klassika interpretatsioon naturaalses toonides ja karusnahkse kraega
- 7-Ivo Nikkolo mantli pehme kangas ja vaba vorm lasevad virmalistetoonidel särada.
- 8-Üks hetke põnevamaid tegijaid, Garth Pugh läheks talvele vastu mustas nahkses skafandris.

Sügisel sähvivad moevirmalised

Maailmamoe diktaatorid tulevad skeptikutest ja *vintage*-usku tarbijate kiuste ikka ja jälle lagedale trendimanitsustega. Seda on vaja eelkõige moetoöstusele, sest lõppude lõpuks on vaja ju otsustada, mitu meetrit kangast

värvida vabrikus lillaks ja mitu lilleliseks.

Lennusadamases esitlesid suurejoonelist moesõul oma värsket sügis-talvist kollektsiooni Baltika moebrandid Baltman, Ivo Nikkolo, Mosaic ja Monton. Läbivalt oli eten-

dustes mustad ja tumehallid löödud lõomama eredamate sähvakatega – küpse sinipi ning virmalistest inspireeritud elektrisinese, rohelise ja lillaga, mis on kohati lausa neonvärvideks keeratud.

Disainerbrändi Ivo Nik-

kolo peadisainer Eve Hansoni sõnul on sügis-talvise kollektsiooni peateema naturaalne luksus ehk ökohedonism, mis keskendub inimese sise- mismeelse luksusele ja julgustab leidma enda jaoks väärtuslikku aega. •

Fotod: Jürgen Joost, Rando Kall; AFP, Reuters/Scamipix

LEHT + DVD

9 771406 077002

••• Eesti Päevaleht

© Kõik Eesti Päevalehes avaldatud artiklid, fotod ja illustratsioonid on autoriõigusega kaitstud teosed, mille kasutuse reeglid on sätestatud autoriõiguse seaduses. Rõhutame, et nende reprodutseerimine ja levitamine ilma AS-i Eesti Ajalehed kirjaliku nõusolekuta on keelatud. Toimetusel on õigus kaastoid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. / Kaastoid ei tagastata ega retsenseerita. / Kaebuste korral ajalehele sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.lee, või tel 646 3363

Peatoimetaja: Urmo Soonvald, 680 4400

Toimetuse: Narva mnt 13, 10151 Tallinn, 680 4400, faks 680 4401, e-post mail@epl.lee Eesti uudised 680 4400, kohalikud uudised 322 3487, välisuudised 680 4455, Ärileht 680 4400, arvamus 680 4450, kultuur 680 4470, sport 680 4490. Tellimine 680 4444, tellimine välismaale KE Ajakirjanduse OÜ 641 1753, reklaam 680 4500. EPL Online www.epl.lee Väljaandja: AS Eesti Ajalehed, rg-kood 10004521

LEHT

9 771406 886000